

Pol Ina Giruma Karena Korint Damsi Kurisi (1 Corinthians)

Vonaviakova

Weni girumina aposol Pol igitumi vitumaghana damsia Korint kwanatuna kamona kurisi. Kunona Pol inae ku Korint ma idima kurisi da ekalesiya nani dobonai ivi~karei. Ikuyowesi murinai na Korint damsia Keresiyana yawasina ma vitumaghana kamona nuwapoya viya ipanani na Pol igituma kurisi da ita~terevevimaninisi. Nani maranai Korint na kwanatu ghamanakina ma tuna na Grik damsia i dobuwai, dobona kana vava Akeya. Ma Rome damsia na Korint kamona imakamakai da Akeya kudubina ivivi~badei. Ma Korint kana vava irakata da kamona na wawaya ivivi~gimagimara ma waka ipeyari kirakai da tuna na mura dobona. Ma bade i kiki yawasina ikayokayotatei, vipekana wapawapa kamosiya irakata, ma ku tepana i vitumaghana bogii ma bogiyyai da sawara yamoyamonisi irurunomesi.

Pol ina kayowana ghamana da nuwapoya viya iti~sisiyei kurisi. Nuwapoyisi na weni, Keresiyana vibogebogena, vipekana wapawapa vitumaghana damsia kamosiya, tavine, ikikava Keresiyana inakovi da mena berona ma mena biibiina, vokavara maninina ketana, Kanuma Vovokaravina ina puyo, ma ikikava wawaya rabobowai ina~vomiiri. Nuwagiura ghamana ivi~debei da Keriso Varana Biibiina na weni notasi iterevamaninini.

Sapta 13 na wawaya peyarisi iakova bubuni ma mara nonowa iyavi, kamona na nuwaviina isisiyei ma ivona da God ina puyo kiimatanina na nuwaviina.

Pol ina nota weni nakanani irereghi.

Sapta 1:1-9 Giruma ivotawei.

Sapta 1:10 da ku 4:21 Vibogebogena Keresiyana kamosiya.

Sapta 5:1 da ku 7:40 Vipekana wapawapa ma tavine.

Sapta 8:1 da ku 11:1 Keresiyana ma iyavo kava ke iti~tumaghana.

Sapta 11:2 da ku 14:40 Keresiyana i vokavakavara ketana maninina.

Sapta 15:1-58 Keriso rabobowai ivomiiri ma vitumaghana damsi bade rabobowai ina~vomiiri.

Sapta 16:1-4 Verena Keresiyana vivikamyuwisi Judiya kamonai kubiisi.

Sapta 16:5-24 Vikiikiwa ma giruma igudui.

1 ¹ God ina kayowanai na taku, Pol ikwatuku da ati~aposal Yesu Keriso^a kubiine, ma varesita Sostenis yavata akii viruwa kagirugiruma.

² Tami vitumaghana wawayimi kurimi Korint kwanatuna kamoni. God ivovinemi da tami ina wawaya vovokaravimi na Yesu Keriso yavata kovi~nuwasago. Ma wawaya dobu nununai Yesu Keriso evovokavakavari na ti yavata kurisi kagirugiruma. Keriso na kudubita ita Bada.^b

³ Ma ainowi ita Mamai God ma Bada Yesu Keriso kurisi da agabiibai ma nuwanuba ina~veremi.

Keriso ina vibiibiina.

⁴ Mara nonowa tami kubiimi aku God aikiikiwei, iyamna ina agabiibai kurimi irakata kirakai Yesu Keriso notanai. ⁵ Keriso tepanai na tami ami bera kudubina God ivi~biibiini, ami sisiya ma akova yavata. ⁶ Keriso varana adimei tami kurimi na kamomiyai ivi~rewapana kirakai, ⁷ da God ina puyo kudubina kurimi irereghi ikovi. Ma nimonimoriyai koikoyakoyagha da avi maranai ita Bada Yesu Keriso ina~nekiibau.

⁸ Nota rewapana ina~veremi ma kona~miirikikina da ku damona, nani maranai Yesu Keriso ina~nekiibau na ke sago iyai ini~wavumi. ⁹ God kovi~tumaghane da ina vonakiiyapa bagibagina iterei da aviyavisina ita~berai kubiimi na ina~berai. Ikwatumi da Natuna, tuna ita Bada Yesu Keriso yavata koni~nuwasago.

Keresiyana vibogebogena.

¹⁰ Ita Bada Yesu Keriso rewapana ivereku da sisiya bagibagina turaturaku kurimi ana~terei. Kamomiyai ke koni~kawapata bo koni~bogebogemi. Ami nota kovi~sagoi ma komakii bubuna. ¹¹ Varevaresiku, wawaya viya Klowe ina rakaraka kamoni ivoneku da tami kavakava koikawapata. ¹² Aviyavisina aisisiyei na weni, kamomiyai na sisiya bogii ma bogiiyai ekiikiibau. Tami viya kovonavona da taku Pol kokivikivini, ma viya kovonavona da Apolos kokivikivini, ma viya kovonavona da Pita kokivikivini, ma bade viya kovonavona da Keriso kokivikivini.^c ¹³ Keriso na ke rerereghina. Taku Pol kubiimi korosiyai arabobo bo? Kaku vaviiyai kobabataito bo? Kegha!

^a **1:1** Keriso: Grik damsi gamosi evonavona bo 'Keriso' ma Hibru damsi gamosi evonavona bo 'Mesaya.' Ivi~ruwa iyamna 'God ina Vivinevine Wawayina.' ^b **1:2** Apos 18:1

^c **1:12** Apos 18:24

¹⁴God aikiikiwei da taku ke sago iyai kamomiyai ata~babataitai, da Krispas ma Gayas ivi~ruwa kava ababataitai.^d ¹⁵Tuna kubiine wawaye ke ina~vona da taku Pol, kaku vaviyai ibabaito na kaku kivikivina. ¹⁶(O, wekarakava anotai, Sitepanas ina rakaraka yavata ababataitai ma ke ata~notanotai da imapatana wawaye sago ata~babaito.)^e ¹⁷Keriso ivonataweku da God varana biibiina ata~dime ma ke babaito kubiine. Ke ata~kayokayowei da Yesu Keriso ina vikamaghi ma ina rabobo korosiyai ina rewapana ana~kiigavugavui, tuna kubiine ke wawayota i nuwagiurai ata~dimadima vigayagaya.

Keriso na God ina nuwagiura ma ina rewapana.

¹⁸Iyavo kava God ibarei na ina~kiipupunatawesi. Ma ti kurisi na Keriso kana korosi iyamna kegha. Ma tota iyavo kava ivi~yawasita na takovi da tuna na God ina rewapana. ¹⁹Aisaya igiruma da God ivona bo, "Wawaye nuwanuwagiurisi i nuwagiura ana~resotawei.

Wawaye akakovisi i akova ana~viitawei."^f

²⁰Ma bade nuwagiura wawayisi, giruma kirakiisi ma iyavo kava akova ita~ghegheyanai, ti na ikikava? God ivi~beyeta da weni dobuna nuwagiurisi na iyamsi kegha.

²¹God ina nuwagiura na irakata kirakai. Ma iberai da wawayota i nuwagiurai ke kovokovoghina da God itakovi, iyamna, aviyaivisina kadimadime ma wawaye viya evonavona da tuna na neghanegha sisiyisi. Ma God inuwabiibai da iyavo kava sisiyina ini~tumaghane ma ini~yawasisi. ²²Jiu damsi i kayowana da matakira ghamaghamasi ita~kitai na iti~tumaghana ma Grik damsi ti na nuwagiura iekwekwai. ²³Ma Keriso korosiyai irabobo varana kadime ma Jiu damsi ke iti~vaghinei, ibarei. Ma kupuna damsi ivona da peyarina iyamna kegha. ²⁴Ma iyavo kava God ikwatusi, Jiu damsi ma kupuna wawayisi, ti damsi kurisi na Keriso varana kadimadime. Tuna na God ina rewapana ma ina nuwagiura. ²⁵Ma iyavo kava varana ibarei ma ivonavona da iyamna kegha na God ina nuwagiura damina eviiviini ma enotanotai da neghanegha berasi. Ma kegha da tuna ina nuwagiura na irakata kirakai ke wawayota i nuwagiura nakanani. Ma bade God ina rewapana wawaye damina eviiviini ma enotanotai da mitamitana. Ma kegha da tuna ina rewapana na wawayota i rewapana ighekuyowei.

²⁶Varevaresiku, konota meyemi da tami ikikava maranai God ikwatumi. Wawaye kamosiyai tami ami nuwagiura igisi, ami rewapana igisi, ma kami vava ke ita~rakata. ²⁷Ma kegha da God wawaye neghaneghasi ivinesi da wawaye nuwanuwagiurisi itinimayamayisi ma wawaye makiwapasi ivinesi da wawaye ghamaghamasi ma rewapanisi

^d 1:14 Apos 18:8, 19:29; Rom 16:23 ^e 1:16 1Kor 16:15 ^f 1:19 Isa 29:14

itinimayamayisi. ²⁸Ma iyavo kava dobuwai wawaya ikitakitaoruwesi ma ke ita~kayokayowesi na ti damsi God ivinesi. Weni nakanani iberai da aviyavisina dobuwai wawaya inotanotai da ghamana na ina~resotawei, ²⁹tuna kubiine God kurina ke sago wawaya tuna mani ina~terepa meyei. ³⁰Ma God iberai da tami ma Yesu Keriso kovi~nuwasago. Ma bade iberai da Keriso tepanai ita nuwagiura taviya. Itere bubunita da God kurina tota ina wawaya maninita ma ivovineta da tota vovokaravita, iyamna Keriso ivi~yawasita. ³¹Tuna kubiine giruma katamana evonavona bo, “Iyai ekayokayowei da vigheghena ina~berai na aviyavisina Bada iberai, tuna kava ini~ghegheni.”^g

Keriso korosiyai sisiyina.

2 ¹Varevaresiku, maranai apisi kurimi da God ina vonavaghata makii gavugavuna ati~debei kurimi, ke sisiya ghamaghamasiyai bo nuwagiura piropirosiyai ati~sisiyei, ²iyamna maranai taku, tami yavata tamakamakai na aku nota areregghi da nota kudubina avoterei ma Yesu Keriso ma ina rabobo korosiyai kava anotanotai. ³Ma apisi kurimi na taku ininiku imitamita ma yabumana iberiku da ininiku ivivi~kirokirorwana. ⁴Aku dima ma aku vibeyebeyena kamoni na ke nuwagiura bo sisiya vigayagaya ati~sisiyei, kegha da Kanuma Vovokaravina ina rewapana avi~debei kurimi da aku sisiya na vonavaghata. ⁵Tuna kubiine ami vitumaghana na ke wawaya i nuwagiura tepanai, kegha da God ina rewapanai.

God ina nuwagiura.

⁶Ma kegha da iyavo kava Keresiyana yawasina kamoni emakamakai ma namada nuwamagurisi iterei na ti kurisi nuwagiura ghamaghamasi kaisisiyei. Wawaya i nuwagiura bogii ma bogiyyai dobuwai emakamakai na ke nani nuwagiurisi kata~vivisisiyei. Ma bade iyavo kava weni dobunai ibadabada na i akova ke kata~vivisisiyei. Ti damsi i rewapana na ina~kovi. ⁷Nuwagiura adimadime i na God ina nuwagiura gavugavuna, tuna nuwagiurina na namadani kava iteregavui. Muriyai da dobu ita~yamoni na God namada nani nuwagiurina iviyya da mara sago kata~ru i kana ku kadara. ⁸Weni dobuna kana kiikiivavo ke sago weni nuwagiurina itakovi. Mikeda itakovi na Kadara Badana ke ita~tuparatui. ⁹Ma giruma katamana evonavona da,

“Aviyavisina ibiibii kirakai, wawaya ke meyani ita~kitai bo
iti~yanei,
ma bade wawaya ke ita~notanotai da ita~tupuwa,

^g 1:31 Jer 9:24

nani berasi kudubina God ivovunaghi da iyavo kava God ekayokayowe na ti kubiisi.”^h

¹⁰Ma karako weni berana takovi, iyamna God Kanumina ivi~debei kurita. Nani Kanumina God ina nota gavugavuna kudubina iakovi.

¹¹Wawaya ina vinuwanotanota ke sago iyi itakovi da tuna mani kanumina kava. Ma bade maghimaghighina God Kanumina kava iakovi da God ina vinuwanotanota avai, ke sago iyai. ¹²Tota ke weni dobuna kanumina kata~viiya. Ma God tuna mani Kanumina ivonatawei kurita da aviyavisina peyarina everevereta na damina taviiya ma takova bubuni.

¹³Tuna kubiine ke wawayota i nuwagiura kata~vivisisiyei ma vibeyebeyena God Kanumina gwabinai kaviiviiya na tuna kaisisiyei, da iyavo kava God Kanumina gwabisiyai na ti kurisi vonavaghata kani~damani da kanuma ina ku nevaneva inakova bubuni. ¹⁴Iyavo kava God Kanumina ke gwabisiyai na aviyavisina Kanumina everevereta na ke ina~viiya. Ti damsi nani berasi ke itakova bubuni, inotai da bera neghaneghasi, iyamsi kegha. Ma iyavo kava God Kanumina gwabisiyai na iakovi da aviyavisina everevereta na biibiina. ¹⁵Ma tota iyavo kava God Kanumina gwabitiyai na bera kudubina taruvaruvai da takovi da meni tuna biibiina ma meni tuna berona. Ma bade ke sago wawayota ini~tupavireta da tota wawaya biibiita bo beroberota. ¹⁶Giruma katamana evonavona bo,

“Ke sago iyai Bada ina nota itakovi da ina~tupavimanimanini.”ⁱ Ma kegha da tota na Keriso ina nota gwabitiyai.

Tota God ina bigabiga.

3 ¹Varevaresiku, ikikava wawaya God Kanumina gwabisiyai kurisi avi~sisiya na ke kovokovoghina da nakanani kurimi ati~sisiya. Aviyavisina avi~sisiyei kurimi na nakanani ma tami weni dobuna wawayimi, tami nakanani ma ededa yoghoyogho. Keresiyana ina ku keta nuwamagurimi ke ita~terei. ²Ma tami ke kovokovoghimi da vavai bagibagina kota~kani, tuna kubiine na vavai gwadagwadana averemi. Ma patana da tami ke kovokovoghimi, ³iyamna dobu yawasinai komakamakai, koinuwakapikapiyana ma koiruwa na ivi~matakira da weni dobuna ina yawasa patana da kokivikivini. ⁴Ma kamomiyai wawaya sago ina~vona bo, “Taku Pol kana kivikivina.” Ma sago ina~vona bo, “Taku Apolos kana kivikivina.” Keresiyana kana bera na ke nakanani, tuna na dobu yawasina.

⁵Apolos iyai ma Pol na iyai da kubiisi koti~ruwa? Tokai na bigabiga kava, tokai tepakiiyai God iberai da kovi~tumaghana. Tokai, akii viruwa Bada biga iverekai na kaberberai. ⁶Taku aku biga da pei avoni, ma Apolos

^h 2:9 Isa 64:4 ⁱ 2:16 Isa 40:13

ivi~novuri ma God iberai da igogo. ⁷Vovao ma novura wawayisi na ke bera ghamaghamasi. God tuna mani eberaberai da egogogo. ⁸Vovao ma novura wawayisi i biga kamoni na i nota sago kava. Ma ti mani sago sago duma i biga ruvanai God ini~miyesi. ⁹Tokai na God kubiine kabigabiga patapata ma tami na God ina vao, bo tami nakanani ma God ina numa.

¹⁰God ina agabiibiyai vonura akovina ivereku da ina numa koworina avi~miirini, ma wawaya numana evowavowai. Ma ti mani sago sago duma ina~kitaruvai da ikikava ina~vowa, ¹¹iyamna God namada Yesu Keriso iterei da tuna na kowora ma ke sago kowora sago imapatana ita~makamakai da wawaya ini~miirini. ¹²Wawaya viya gold, silva bo wakima vovokeyakeyusiyai ina~vonura ma bade wawaya viya na kiiyai, riyai bo wabuniyai ina~vonura. ¹³Ma Keriso ina vitupavira maranai wawaya sago sago duma i biga ini~debei da ibera bubuna bo ibera beroi. Nani maranai wawaya i biga ina~rubui na keyama karakaratina i ina~kapuna da ina~karai ma nani murinai ina~kitai da iyi ivonura bubuna ma iyi ivonura bero. ¹⁴Iyavo kava numa ivonura bubuna da keyama ina~kara kavakavai na ti wawayisi miiya God gwabinai ina~viiya. ¹⁵Ma iyavo kava i biga keyama ina~kara yavui na i biga iyamna kegha, ma vonura wawayisi na God ini~yawasisi da ti nakanani ma numa karakarana kamoni itonagha ita~kiibau.

¹⁶Koakovi bo kegha da tami na God ina taparoro numana ma Kanumina gwabimiyai irunuma?^j ¹⁷Mikeda wawaya God ina taparoro numana ini~beroi na God nani wawayina ini~beroi, iyamna God ina taparoro numana na vovokaravina ma nani taparoro numana na tami.

¹⁸Ke tami mani koni~beroberowe meyemi. Iyavo kava kamomiyai konotanota meyemi da dobu nuwagiurisi gwabimiyai na nani nuwagiurisi kovoterei ma kobera meyemi da neghanegha nakanani da God ina nuwagiura vaghata kona~viiya. ¹⁹Weni dobuna nuwagiurisi God kurina na bera neghaneghasi. Giruma katamana evonavona bo, “Wawaya nuwanuwagiurisi i bera na neghaneghasi, tuna kubiine na God eberaberisi da ti mani ekonakona meyesi.”^k ²⁰Ma bade giruma sago evonavona bo, “Nuwagiura wawayisi i nota na iyamna kegha.”^l ²¹Tuna kubiine ke koni~gamowana da meni badana ighe kirakai. Tokai ma bera peyarina na rapemiyai. ²²Nani kamoni na taku Pol, ma Apolos da Pita. Ma ku tepana dobu kudubina, yawasa ma rabobo, karako ma mara karakava epipisi na peyarina tami rapemiyai. ²³Ma tami na Keriso rapenai. Ma Keriso na God rapenai.

Keriso ina aposol.

4 ¹Tami kota~notai da tokai na Keriso ina bigabiga kava, ivi~tumaghanekai da God ina vonavaghata makii gavugavusi

j 3:16 1Kor 6:19; 2Kor 6:16 k 3:19 Job 5:13 l 3:20 Psa 94:11

kata~koyagha bubuni. ²Ma bera sago kava ghamana na weni, bigabiga wawayina ina bada kurina ini~patutu kirakai. ³Taku karako ke ata~vivinuwapoya da tami bo wawaya iyai ini~tupavireku. Ma taku mani ke kovokovoghina da ani~tupavira meyeku. ⁴Damiku aviya da ke sago berona ata~berai. Ma kegha, ke atakova bubuni da tuna vonavaghata bo kegha da taku wawaya biibiiku. Bada tuna kava ini~tupavireku. ⁵Tuna kubiine wawaya ke kona~vonesi da ti na berabero wawayisi. Kovoteresi da vitupavira kana mara vaghata ina~pisi. Koni~koyakoyagha da Bada ina~nekiibau, tuna na marana vaghata. Tuna yasegana ina~kavarapiyei da bera didibarisi ma wawaya i nota gavugavusi ini~debei. Ma nani maranai wawaya sago sago duma ami biga ruvanai Bada ini~miiyemi.

⁶Varevaresiku, weni sisiyisi aterei na kamonai taku ma Apolos kavi~matakira kubiimi da sisiya sago iyamna kota~vii bubuni, sisiyina na weni, “God vonana igirumi na konunura bubuna.” Nakanani kona~berai na ke vibeyebeyena wawayina sago koni~gheghena kirakiyei ma sago kona~kitaoruwei. ⁷Tami sago sago duma iyi iterem da kuna~kayotata? Avi kubiine kigheghena meyem da nakanani ma tam mani am rewapanai bera ghamaghamasi kuta~beraberei? Bera peyarina gwabimuwai na Bada iverem.

⁸Namada ami kayowana peyarina koviiya bo? Namada kanuma ina ku nevanewa ami mura irakata bo? Tami namada kovi~kiivavo God ina vikiivavona kamonai ma tokai na kegha bo? Ita~viiya da koti~kiivavo da yavata kati~kiivavo patapata. ⁹Damina aviya da wawaya ekitakitaoruwakai ma evonavonavinamekai. Tuna nakanani ma wawaya kii ghavighaviya ita~ghegavorisi ma ita~panisi da ita~rutinisi i ku kwanatu. Ma kwanatu kamonai ita~gheghae ma itororu da kwanatu damsini patupatumisi ita~gayogayosi ma ita~vivinamesi. Ma nani murinai na ita~kiivunusi. Ma tokai aposol na nakanani, wawaya ma aneya peyarisi egayogayokai ma tokai na rabobo ketana kaviiya da kanenae. ¹⁰Tokai akii yawasa na Keriso tepanai kota~kitai ma kota~notai da neghaneghakai. Ma tami Keriso yavata kovi~nuwasago da ami nuwagiura irakata kirakai. Tokai na mitamitakai ma tami na rewapanimi. Wawaya eteretereoruwakai ma tami na igheghenimi.

¹¹Weni maranai vitonara ekarakarikai ma kaiyokai ekanakana, tokai na mowamowasi kaikote, wawaya eraravikai, ma akii numa kegha, iyamna mara nonowa kabababa. ¹²Takii mani imakiiyai kabigabiga kirakai, akii yawasa kubiine. Wawaya imimagikai na kaibiibiinisi. Wawaya eraravikai na akii nota ke ita~pekupeku.^m ¹³Wawaya iavaberowekai na nuwanuwakai pikanai kavonavonapotesi. Mara nonowa wawaya

^m 4:12 Apos 18:3

ekitakitikai na nakanani ma yogho bo mugu bowabowasi. Ma vaghina, nakanani kamakamakai.

¹⁴Wena agiruma kurimi na ke ata~kayowei da ana~berimi da koninimaya. Ma avonavonavibeyemi iyamna tami nakanani ma natunatuku. ¹⁵Namanaki ami vikeresiyana yawasina kamonai ami vibeyebeyena wawayisi ipeyari, ma kegha da ami mamai na sago kava. Taku na ami mamai, iyamna Keriso varana biibiina apiyei kurimi. ¹⁶Tuna kubiine avonavonemi da taku aviyavisina aberabera, tuna kava kokivini.ⁿ ¹⁷Ma Timoti avonavonatawei kurimi da ini~vitemi. Tuna nuwanuwaku, nakanani ma natuku vaghata. Ma aitumaghanei, iyamna ivi~patutu kirakai kuriku ma Bada kurina ina vitumaghana irakata. Tuna ina~vonavinotimi da Yesu Keriso ina keta akivikivini na aku yawasa ikikava. Ma bade ina~vonavinotimi da aviyavisina dobu nununai aibeyebeyena vitumaghana damsi kurisi.

¹⁸Akovi da tami viya konotanotai da taku ke ana~vovira kurimi, tuna kubiine kokayokayotata. ¹⁹Ma Bada ina~kayowei na ke mara gurina ma ana~pisi. Nani maranai taku mani ana~panani da nani kayotatasi na ere rewapanisi bo kawasi kava ekweyakweya. ²⁰God ina vikiivavona na ke sisiya kava, kegha da ere rewapanina. ²¹Aviyavisina kokayokayowei? Kami kwapu ana~viya ma ana~pisi bo, nuwaviina ma nuwanubiyai ana~pisi?

Vipekana wapawapa ekalesiya kamosiyai.

5 ¹Sisiya kavi~yanei da vipekana wapawapa kamomiyai emakamakai. Iyavo kava ke iti~tumaghana na nani berana bero kirakiina ke ita~berabera. Ma tami Keresiyana ma kegha da wawaya kamomiyai nani berana eberabera. Kavi~yanei da tomowa sago ina kavara wavinena yavata mara nonowa ipekana.^o ²Avi kubiine kokayokayotata da tami Keresiyana? Nani tomowina ina berabero kubiine na kade kotinimaya ma koti~nuwapoya kirakai. Tuna tomowina na kamomiyai koti~kiibuni. ³⁻⁴Bada Yesu avanai kovi~kiidaburana da nani tomowina koni~tupavirei na taku ke nani kamonai, ma kanuma ina ku nevaneva na aku nota kava gwabimiyai. Ma namada aku nota arereghi ikovi da tomowina bera berona iberai. Aisisiya na nakanani ma taku nani dobunai. Ita Bada Yesu ina rewapanai kovi~kiidaburana na ⁵tomowina kovi~kiibuni da Seitan ku imana kona~tere da ina~vokwarakwara da mikedda ina berabero ininimaye ma Bada ina vitupavira maranai na kanumina ini~yawasi.

⁶Ibero kirakai da kokayokayotata ma kegha da nani bera berona patana da kamomiyai eberabera. Ke koni~kiibuni na berabero kamomiyai ina~rakata. Tuna nakanani ma yist gisina ku parawa

ⁿ 4:16 1Kor 11:1; Plp 3:17 ^o 5:1 Deut 22:30

kona~terei na parawa ina~rakata ma ina~dodo.”^p 7Nani tomowina bero kirakiina kokwavini da ina~kiibutawemi ma tami biibiimi kava kona~makai. Koberai da tami nakanani ma parawa kavakava, kamomiyai yist kegha. Vonavaghata da tami na yawasa vuna koviiya da wawaya biibiimi, iyamna Keriso ita Pasova sipu gegeyina, isuwara meyei da irabobo kubiita.^q 8Tuna kubiine Pasova kamna ina kiki tanunura bubuni. Ikikava Pasova parawina kamonai yist kegha ma ina~kapuni, nakanani koberai da ami yawasa maninina kavakava. Bera beroberosi ma nota didibarisi kovoterei, nani berasi na nakanani ma parawa yist yavata ita~kapuni.^r

⁹Namada agiruma kurimi ma avonemi da vipekana wapawapa wawayisi ke yavata koni~kiikapu. ¹⁰⁻¹¹Ma iyavo kava evonavona vibero da Keriso itumaghane na ti damsi aisisiyesi. Viya na vipekana wapawapasi, matakirokirrosi, sawara yamoyamonisi erurunomesi, viviyanuwesi, umaneghaneghasi bo yapiyapisi. Nani miiriruwaruwasi, ti na evonavona da Keriso itumaghane ma ibero na ke yavata koni~kiikapu bo kona~kam patapata. Ma ke ata~vonavonemi da iyavo kava Keriso ke iti~tumaghane kona~kuyowesi. Kota~kuyowesi na weni dobuna kota~kiibutawe tuwanonowi. Ti bade na vipekana wapawapasi, matakirokirrosi, yapiyapisi ma sawara yamoyamonisi erurunomesi.

¹²⁻¹³Ma ita rewapana kegha da iyavo kava ke iti~tumaghana na kati~tupaviresi ma kata~vonesi da ti na berabero wawayisi. God ina kina kava ini~tupaviresi ma kovogha ina~veresi. Ma vitumaghana dami kamomiyai iyavo kava berabero eberabera na kovi~tupaviresi ma kovonesi da aviyaavisina eberabera na berabero. Giruma katamana evonavona bo, “Wawaya berona kokwavini da ina~kiibukuyowemi.”^s

Ikikava ekalesiya kamonai vikawapata ini~maninini.

6 ¹Keresiyana turam yavata koni~kawapata na ke meyani kona~kiibau da iyavo kava ke ita~vivotumaghana kurisi da ina~tupavimaninimi. Konae da God ina wawaya kurisi da ini~tupaviremi ma ina~vonemi da iyi berona ma iyi biibiina. ²Koakovi bo kegha da mara sago tota God ina wawaya maninita dobu ku kudubina titupavirei ma tavona da iyavo biibiisi ma iyavo beroberosi. Karakava dobu koni~tupavirei, tuna kubiine tami kovokovoghimi da wekarakava bera gisigisi yavata koni~tupavirei. ³Koakovi bo kegha da mara sago tota Keresiyana aneya titupaviresi? Tuna kubiine ita yawasa kamonai dobuwai na takova bubuni da ikikava bera gisigisi titupavirei ma timaninisi. ⁴Tuna kubiine Keresiyana turam yavata koni~kawapata na tami mani kamomiyai kovi~maniniya. Ma avi kubiine kona~kiibau da

p 5:6 Gar 5:9 q 5:7 Exod 12:5 r 5:8 Exod 13:7; Deut 16:3 s 5:13 Deut 13:5, 17:7

ke vitumaghana damsi kurisi da ini~maninimi? ⁵Kotinimaya! Wawaya nuwanuwagiurisi kamomiyai emakamakai da tami vitumaghana wawayimi ita~tupavimanimaninimi. ⁶Ma kegha, vitumaghana wawayimi varevaresimi korurutinisi da ke vitumaghana damsi kurisi da maghinosiyai itupaviresi.

⁷Vonavaghata, tami mani kavakava koiwawuvivirana, tuna kubiine na ami Keresiyana yawasina namada kovi~beroi. Ibiibai da koti~raborabobo ma wawaya nevana kava ita~kiiviberomi. Wawaya sawara gwabimiyai ina~yapini na ibiibii kirakai da kona~notatawei. ⁸Ma ibero da kokiikiivibero ma koyapiyapi. Ma ibero kirakai da nani berasi na Keresiyana turaturami kurisi koberaberi. ⁹Kotakova bubuni da iyavo kava patana da berabero eberaberi na God ina vikiivavona ku kamona ke ina~ru. Ke wawaya ini~beroberowemi da tami God ina wawaya ma berabero kona~beraberi na vaghina. Vipekana wapawapasi, iyavo kava sawara yamoyamonisi erurunomesi bo turaturasi kakawasi eyapiyapi, viputona wapawapasi, ¹⁰bo yapiyapisi, vomatamatighisi, umaneghaneghasi, iyavo kava wawaya iavaberowesi bo viberowai sawara eyuyuna, ti damsi na God ina vikiivavona ku kamona ke ina~ru. ¹¹Rorova tami viya na nani berasi koberaberi. Ma Keriso ami berabero ikowatawei ma God ivinemi da tami ina wawaya vovokaravimi, iyamna Bada Yesu Keriso ma ita God Kanumina iberimi da tami na maninimi.

Tupuwita na God rapenai.

¹²Wawaya ina~vona bo, “God ku matana na taku vaghina da bera kudubina ana~berai.” Ma bera peyarina ke biibiina kavakava kurim. Ma ke kuna~berai da bera sago ini~badem. ^t¹³Ma wawaya sago tupuwa ina kayowana ivi~miibe na ivona bo, “Vavai na manawa kubiine ma manawa na vavai kubiine.” Vaghina, ma mara sago God weni berasi ivi~ruwa ini~kovini. Tupuwita na ke vipekana wapawapa kubiine. Tupuwita na Bada rapenai, ivereta da ina~biga kava kata~berai. Ma tuna tupuwita ekoyakoyaghi. ¹⁴God ina rewapanai Bada Yesu rabobowai ivi~yawasi ma tota bade nakanani rabobowai ini~yawasita.

¹⁵Koakovi da iyavo kava Keriso titumaghane, tami ma taku na Keriso tupuwina. Tuna kubiine ke meyani wavine madamadawarina yavata kati~pekana iyamna nakanani kata~berai na nani wavinena tupuwina ma Keriso tupuwina kati~kiikapui. Ibero kirakai! ¹⁶Kotakovi da tomowa, wavine madamadawarina yavata tupuwisi ini~sagoi na ivi~ruwa na sago. Giruma katamana evonavona bo, “Tomowa ma wavine tupuwisi ini~kiikapu da sago.” ^u¹⁷Ma iyi tam kuna~vere meyem da Bada yavata koni~kiikapu na kanuma ina ku nevanewa na tam ma Keriso na sago.

^t 6:12 1Kor 10:23 ^u 6:16 Gen 2:24

¹⁸Tuna kubiine vipekana wapawapa kovoterei. Berabero viya wawaya ina~berai na tupuwina ke ini~beroi. Ma wawaya vipekana wapawapa eberaberei na tuna mani tupuwina iberoi. ¹⁹Koakovi bo kegha da tupuwimi na Kanuma Vovokaravina ina numa? Tuna Kanumina na God iveremi da gwabimiyai irunuma. Tupuwimi na ke tami rapemiyai ma God rapenai.^v ²⁰Kami tupi namada God ivi~miiyei, iyamna Yesu korosiyai irabobo na ami berabero peyarina ikowatawei. Tuna kubiine, tupuwimi ma nuwanuwami kudubina i God kona~vokavakavari da kana kadara ina~rakata.

Tavine sisiyisi.

7 ¹Ma wekarakava na aviyavisina kovi~tarakiiyanei ami giruma kamonai na ani~sisiyei. Vonavaghata, ibiibai da tomowa ke meyani wavine yavata ini~pekana. ²Ma kegha da ruyagha irakata, tuna kubiine tomowa ina~tavine da kawana sago kava, ma bade wavine ina~tavine da kawana sago kava. ³Tomowa ina biga da ini~vaghinei da kawana yavata ini~pekana ma bade wavine ina biga da ini~vaghinei da kawana yavata ini~pekana. ⁴Wavine tupuwina ke tuna mani kava rapenai ma kawana yavata rapesiyai. Ma bade tomowa tupuwina ke tuna mani kava rapenai ma kawana yavata rapesiyai. ⁵Tuna kubiine tatavinemi tupuwimi ke kona~panikowei, kegha da kunona ami viruwa koni~vaghinei da koni~siya mara gisina da Bada kurina kona~nipowana. Nani murinai na kona~vovira ami ku tavine yawasina da Seitan ke ina~ruyaghimi, iyamna tami ami nota ke iti~rewapana da kona~miirikikina.

⁶Weni sisiyisi peyarina avonavonemi na vonavinota kava atereterei, ke sisiya bagibagina ata~vereveremi. ⁷Ita~biibai da wawaya peyarina ke ita~tavine, taku nakanani. Ma kegha da sago sago duma kata puyo bogii ma bogiiyai God gwabinai taviiviiya. Sago ina~tavine ma sago na kegha.

⁸Ma wekarakava tami ke tatavinemi, wiwikemi, yarayaragimi, umumara ma kwapukwapura na kurimi ana~vonavinotimi. Ibiibai da ikikava komakamakai na nakanani kota~makiiyota, taku nakanani. ⁹Mikeda ke kovokovoghimi da kona~makiiyota taku nakanani na vaghina, kotavine. Ke ita~biibai da kona~makamakai ma vipekana notasi kona~viiyii kirakiiyei.

¹⁰Wawaya tatavinemi na sisiya bagibagina ana~vonemi. Weni sisiyina na ke taku mani aku nota ma Bada gwabinai ipisi. Wavine kawana yavata ke ini~kiitawetaweyana.^w ¹¹Mikeda ina~voterei na nakanani ina~makiiyota, ke ina~tavineme da karakava ina~vovira kawana kurina. Ma bade tomowa ke meyani kawana yavata ini~kiitawetaweyana.

¹²⁻¹³Ma tami viya kurimi ana~vonemi. Taku mani aku notiyai, nota ke Bada gwabinai ata~viiya. Mikeda wawaya ruwa namada itavine ma

^v 6:19 1Kor 3:16; 2Kor 6:16 ^w 7:10-11 Mat 5:32, 19:9; Mak 10:11-12; Luk 16:18

sago na vitumaghana wawayina ma kawana na ke ita~vivitumaghana ma kegha da ina kayowana da yavata ina~makii patapata na ke ini~bogebogesi, ¹⁴iyamna vitumaghana wawayina ina~berai da i tavine kamona na yawasa vovokaravina emakamakai. Iti~bogebogesi na ikikava God ina vonakiiyapa bagibagina iterei na natunatusi yavata ina~kiikokonisi? Ina~makii patapata na natunatusi God rapenai da vovokaravisi. ¹⁵Ma vitumaghana wawayim ma kawam ke iti~tumaghana ma ina kayowana da koti~bogebogemi na vaghina, enae. Bera nakanani ina~tupuwa na God ivi~vaghinei da ini~bogebogesi, iyamna ekayokayowei da nuwanubiiyai tamakai. ¹⁶Ma Keresiyana wavinem bo tomowim, ke kutakovi da mikedada tam tepamuwai na kawam vitumaghana ini~karei da yawasa makamakii nonowina ina~panani.

God ina kayowanai kava komakai.

¹⁷God ikwatumi da vitumaghana kovi~karei na sago sago duma ikikava ami yawasa ivereveremi na nakanani komakai. Iyavo kava itumaghana dobu nununai na bade ti kurisi weni sisiyina bagibagina atereterei. ¹⁸Mikedada wawayi kwimatana bekana ituviviratawei ma God ina kwatu iviia da vitumaghana ivi~karei na ke ini~paparana da tuvivira warubina ina~kiiviwapawapai. Bo mikedada wawayi ke kwimatana bekana ita~tuviviratawei ma God ina kwatu iviia na ke ini~paparana da tuvivira ina~berai. ¹⁹Wawayi ituvivira bo kegha ma tuna na iyamna kegha. Bera ghamana na God ina sisiya bagibagisi evonavoneta na kata~votekatekei. ²⁰Peyarimi ikikava komakamakai maranai God ina kwatu kovi~yanei na nakanani komakai. ²¹Mikedada tam sleiv wawayim ma God ikwatum na ke kuni~nuwapoyei da tam sleiv, nakanani kemakai. Ma taraboga kuna~panani boni da am bada ina rewapana kuna~kiibutawei na keviia. ²²Mikedada tam na sleiv maranai Bada ikwatum na kenota bubuna da karako Bada ivotawem da berabero ina rewapana kukiibutawei da ke ini~badem. Bo mikedada tam na vovotawem, ke sleiv, maranai Bada ikwatum na kenota bubuna da karako na kuvi~sleiv, iyamna Keriso ibadem. ²³Kami tupi namada God ivi~miiyei, iyamna Yesu korosiyai irabobo na ami berabero peyarina ikowatawei. Tuna kubiine wawayi i nota ke ini~bademi, Keriso kava ini~bademi. ²⁴Varevaresiku, mikedada tam na tatavinem bo ke tatavinem, tam na Jiu wawayim bo kupuna wawayim, tam na sleiv wawayim bo ke sleiv wawayim, ikikava komakamakai maranai vitumaghana kovi~karei na ke kona~voterei. Nakanani komakai ma mara nonowa God yavata kona~vivinuwasago.

Wivine ke tatavinesi ma kwapukwapura kii sisiya.

²⁵Wekarakava na wiwikesi kii sisiya. Taku sisiya bagibagina Bada ke ita~vereku kubiisi, ma kegha da aku nota kava ana~veremi, iyamna

Bada ina agabiibai kuriku irakata da nuwagiura ivereku da sisiya ana~vonaveremi.

²⁶Karaka weni maranai ita nuwapoya erakarakata, tuna kubiine ibiibai da wawaya ita~makiiyota ma ke ita~tavine. ²⁷Kutavine boni? Kawam ke kuna~barei. Ma ke kuta~tavine boni? Na tavine ke kuni~paparanei. ²⁸Mikeda tomowa yaragina ina~tavine na tuna ke bera berona, ma bade wavine wiwike gubugubu ina~tavine na nakanani, ina berona kegha. Avononaveremi da konakovi da iyavo etatavine na dobu yawasina nuwapoyina epanapanani. Aku kayowana da nani nuwapoyisi ke kona~panani.

²⁹Varevaresiku, aviyavisina avivi~sisiyei na iyamna ghamana na weni, mara inetupo. Tuna kubiine karaka wawaya tatavinemi kovi~karei da ami tavine yawasina ke koni~nuwapoya kirakiiyei. Tavine yawasina ini~tinaviraviremi na Bada ina biga ke kona~bera bubuni. ³⁰Iyavo kava ina~tutusiyasiyapa na ita~makai da nakanani ma ke nuwapoya kamoni. Bo, iyavo kava ina~vivinama na ita~makai da nakanani ma ke nuwabiibii kamoni. Bo, iyavo kava ina~gimagimara na ita~notai da nani sawarisi na nakanani ma ke rapesiyai. ³¹Iyavo kava dobu kana sawara evovotovotoni na ke ina~vokikini. Ma iyavo kava dobu ina biga eberaberai na ke nuwanuwasi kudubina ini~nuwapoyei, iyamna weni dobu yawasina na ke ina~makii nonowa, kara ina~kovi.

³²Aku kayowana da kona~makiiwapawapa, ami nuwapoya kegha. Tomowa ke tatavinena na Bada ina biga kava inuwapoyei da ikikava ina~berai da Bada ini~nuwabiibai. ³³Ma tomowa tatavinena na dobu yawasina inuwapoyei da ikikava ina~berai da kawana ini~nuwabiibai. ³⁴Tuna kubiine tomowina keta ruwa ekitakitai. Ma bade wavine tatavinena dobu yawasina inuwapoyei da ikikava ina~berai da kawana ini~nuwabiibai. Ma wavine ke tatavinena bo wiwike gubugubu tuna Bada ina biga kava ekitakitai. Ina kayowanai ina~vere meyei da tupuwina ma kanumina na vovokaravina.

³⁵Weni sisiyina aberaberai na tami ati~vitemi kubiine. Ke ata~vonavonemi da ke kona~tavine, ma aku kayowana da bera maninina kava kona~berai ma nuwanuwami kudubina kona~vere meyemi Bada ina biga kubiine ma ami notaragharagha kegha.

³⁶Ma sago, mikeda tomowa namada wavine ivopapari ma ikoyakoyagha da tavine kubiine ma kegha da ruyagha damina eviiviya, iyamna vipekana notasi gwabinai irakata na vaghina da ina~tavine. Tuna ke bera berona. ³⁷Ma mikeda nani tomowina ina nota kudubina ina~tere da kana vopapara yavata ke ina~tavine ma kovokovoghina da ini~potepote meyei ma ini~wawaya bubuna na vaghina, ibiibai da nani wiwikena ke ina~ravaghi. ³⁸Ma vaghina, tomowina kana vopapara iravaghi na ibera bubuni, ma tomowina ke ita~tavine na tuna ibera bubuna kirakiiyei.

³⁹Wavine itavine ma kawana emakamakai na ke kovokovoghina da ina~tavineme. Ina~makai da tomowina ina~rabobo, nani murinai na wavinena ina taraboga emakamakai da ina kayowanai tomowa sago ina~ravaghi. Ma ina~kitai da tomowina ina~ravaghi na vitumaghana wawayina. ⁴⁰Ma ita~biibii kirakai da ke meyani ita~tavineme, nakanani ita~berai na nuwabiibiyai ita~makai. Ma tuna taku aku nota, ma anotanotai da taku bade God Kanumina gwabikuwai.

Siya esuwasuwara sisiyina.

8 ¹Ma ita sisiya sago na weni, wawayaya siya esuwasuwara kokoitau kurisi na kana sisiya ana~terei.

Takovi da peyarita na gwabitiyai akova emakamakai, ma kegha da nani akovina kubiine na takayokayotata. Akova kava na ekalesiya ke ini~vitesi da ini~rewapana. Ma nuwaviina tepanai na ekalesiya ini~rewapana. ²Meni wawayina enotanota meyei da tuna iakova kirakai na gayamina butana, ina akova igisi. ³Ma meni wawayina God kurina inuwaviina, tuna na God yavata ivi~nuwasago.

⁴Vaghina, siya ma vavai kanina ani~sisiyei. Wawayaya siya esuwasuwara kokoitau kurisi na kata~kani bo kegha? Takovi da kokoitau dobuwai na yamsi kegha, kwebusi. Ma takovi da God na sago kava. ⁵Wawayaya viya itumaghana da dobuwai ma kunumai na god bogii ma bogiiyai imakiiyana. Namanaki wawayaya kanukanuma i babada kurisi eniponipowana bo god bogii ma bogiiyai itumaghanesi, ⁶ma tota kurita na God sago kava, tuna ita Mamai, dobu ma kunuma iyamoni ma iyamonita da tuna rapenai. Ma bade ita Bada Yesu Keriso sago kava, ma tuna tepanai bera kudubina itupuwa ma tuna tepanai da yawasa tapanani.

⁷Ma ke wawayaya peyarina weni akovina ita~viiya, wawayaya viya kokoitau ma sawara yamoyamonisi irunomesi da imanama da karako nani siyasi ekanikani na patana da enotanotai da siyasi na kokoitau rapesiyai. Damsi i nota igisi, tuna kubiine enotanotai da siyasi ina~kani na kanumisi ina~puyaki. ⁸Siya ma vavai ke kovokovoghina ina~berita da God yavata tinuwasago bubuna. Mikeda siya ke takani na ke sago aviyavisina tiwapai, bo mikeda takani na bade ke sago biibiina tapanani.

⁹Ma kokitaruvimi da ikikava komakamakai. God ivotawemi ma kegha da ke avi kona~berai da varevaresimi i vitumaghana ina~gisi na ina~takuresi da ina~peku ma ku berabero kamona ina~rui.

¹⁰Mikeda wawayaya sago ina vitumaghana igisi ma inotai da siya sago na puyapuyakina iyamna wawayaya namada isuwara kokoitau kurisi ma tam kuakovi da tuna na ke berona ma ikitim da kekanikani na vaghina, tuna bade nani siyana ina~kani. ¹¹Am nota rewapanina iberai da varesim ipeku. Kuta~notai da Keriso irabobo nani wawayina kubiine. ¹²Mikeda

varesim aviyavisina inotanotai da bera berona ma tam am matakira ikivini da iberai na tam kubera beroi, varesim kurina ma bade Keriso kurina. Ina nota kuresoi da ke itakovi da meni tuna biibiina ma meni tuna berona. ¹³Taku atakovi da siya kanina ita~berai da Keresiyana turaku ita~peku na ke meyani siya ata~kam meyei.

Aposol ina biga ma ina rewapana.

9 ¹Taku God ivotaweku bo? Taku aposol bo? Yesu ita Bada matakuwai akитай bo? Taku Bada ina biga aberabera bo? E, peyarina na vonavaghata. Ma tami ami vitumaghana imatakira da aku biga Bada kubiine na ere iyamna. ²Wawaya viya enotanotai da taku na ke aposol. Ma tami namada koakoviku da taku na aposol, iyamna tami mani ami yawasa ivi~matakira da Bada ina biga aberabera.

³Wawaya ina~yeghayeghiku na weni nakanani ana~miirikikina ma ana~vonapotesi. ⁴Tokai aposol na akii rewapana emakamakai da vavai ma okowa kota~verekai, bo kegha? E, emakamakai. ⁵Akii rewapana emakamakai bo kegha da kakawakai vivitumaghanisi yavata kata~baba maranai Bada ina biga kaberaberai? E, emakamakai. Ma aposol viya ma Bada titina yoghoyogho ma Pita, ti na kakawasi yavata ebababa. ⁶Ekalesiya ami biga da aposol kona~koyaghekai ma kegha da taku ma Banabas na takii mani kakoyakoyagha meyekai. ⁷Seri wawayina tuna mani ina~koyagha meyei bo? Vao badana pei ina~voni ma amena ke ina~kani bo? Wawaya gote yavona ina~koyagha ma susu na ke inumai bo? Kegha taweyana.

⁸Weni tuna aisisiyei na ke wawaya i notiyai kava ma bade vonaviyoyovana katamana Moses igrumi nakanani evonavoneta. ⁹Igrumi bo, “Maranai am ox whiti ina~vivitugudagudai na kovoterei da whiti gisina ina~kanikani, kawana ke kona~kupotai.” God tuna ke ox kava ita~notanotisi.^x ¹⁰Vonavaghata weni tuna na tota wawaya kubiita igrumi. Iyavo kava pei evovoni bo eyabayaba na enotanotai da damonai na kii reregha ina~viiya. ¹¹Kanuma ina ku nevaneva Bada vonana kamomiyai kavovorereghi, tuna nakanani ma pei kavovoni. Ma tupuwa ina ku nevaneva, vavai ma gara kona~vovorereghi na gisina kota~verekai. Tuna na ke vita ghamana.^y ¹²Wawaya viya Bada ina biga eberabera na i rewapana emakamakai da vivita tami gwabimiyai ita~viiya. Ma tokai bade nani rewapanina gwabikiyai bo kegha? Akii rewapana emakamakai da kata~vonemi da kami tupi koti~miiyei kurikai, ma kegha, ke kata~vonemi da koti~miiyei. Tokai kakoyagha meyekai. Nani kamonai kavi~kamyuyuwa kirakai, iyamna ke kata~kayokayowei da ami nota kati~beroi da Keriso varana biibiina

^x 9:9 Deut 25:4; 1Tim 5:18 ^y 9:11 Rom 15:27

ke koti~yanei. ¹³Koakovi bo kegha da tomotomowa Taparoro Numana kamonai ebigabiga na kii vavai ma kii siya nani dobunai eviiviiya, ma iyavo kava suwara kana kema maghinonai ebigabiga na suwara ekapukapuni ma nevanavana eviiviiya da kii vavai ma kii siya.^z ¹⁴Ma bade, Bada evonavoneta da wawaya Keriso varana edimadimei na iyavo kava ina dima iyanei na ti damsii tepasiyai ina~makai.^a

¹⁵Ma kegha, ke ata~vonemi da kami tupi kuriku koti~miiyei, ma ke ata~girugiruma da taku kubiiku weni berana koti~karei. Ke ata~kayowei da wawaya iti~viteku, iyamna iti~viteku na ke kovokovoghina da ati~gheghena meyeku. Tuna kubiine aku dima kamonai na taku mani akoyakoyagha meyeku. Ita~biibii kirakai da ata~rabobotaweyana da wawaya vitaku ke ita~kavari! ¹⁶Keriso varana biibiina adimadimei na aku rewapana kegha da ati~gheghena meyeku, iyamna God ivi~yoneku na adimadima. Ma ata~bara na nuwapoya ghamana ata~panani. ¹⁷Aku kayowanai ata~dima na vaghina, aku miiya ata~viiya. Ma kegha, God ivineku da weni bigana aberaberei ma ke kovokovoghina da ata~bara. Tuna ivi~tumaghaneku ma nani kubiine na avotekatekei. ¹⁸Ma aku miiya na aviyaivisina? Weni tuna kava, ainuwabiibai da Keriso varana biibiina adimadimei na ke ere miiyanina. Ainuwabiibai da aku rewapana emakamakai da wawaya iti~miiyeku na abarei.

¹⁹Taku na vovotaweku da aku kayowana aberaberei, wawaya ke ita~vivibadeku. Ma aku kayowana da ani~sleiv wawaya kubiisi da peyarisii ana~rutinisi Keriso kurina. ²⁰Jiu damsii kurisii aberai da taku Jiu, i yawasiyai amakamakai da nuwanuwasi ana~tinavirai da ini~tumaghana. Taku na vovotaweku da Moses ina vonaviyoyovana ke ata~kivikivini ma kegha da ana~kivini da iyavo kava nani giuna ekivikivini na nuwanuwasi ana~tinavirai da Keriso ini~tumaghaneii. ²¹Ma nakanani kupuna damsii kurisii aberai da taku kupuna wawayiku, i yawasiyai amakamakai da Moses ina vonaviyoyovana ke ata~kivikivini, da bade ti damsii nuwanuwasi ana~tinavirai da ini~tumaghana. Ma kegha da ikikava God evonavoneku da ati~wawaya bubuna na mara nonowa akivikivini ma Keriso ina vibeyebeyena anununuri. ²²Ma iyavo kava i vitumaghana igisi na kurisii taku aberaberei da i yawasiyai amakamakai da ti damsii nuwanuwasi ana~tinavirai da i vitumaghana ini~rewapana. Ma vaghina, aku yawasa aviravirai da wawaya ikikava emakamakai na nakanani amakamakai. Weni berasii aberaberei, iyamna keta aekwekwai da wawaya yawasa makamakii nonowina ina~viiya.

²³Keriso varana biibiina kubiine weni berana kudubina aberaberei da ina vibiibiina ku kamona tami ma taku kata~rui. ²⁴Koakovi bo kegha

^z 9:13 Deut 18:1 ^a 9:14 Mat 10:10; Luk 10:7

da viveraverau kamonai, wawaya peyarisi ina~verau ma wawaya sago kava ini~nao da miiya ina~viya. Tami bade nakanani koveru kirakai da miiya kona~viya. ²⁵Iyavo kava virekwa ku kamona ina~ruai na ina~vovunagha meyesi ma ini~siya da ini~rewapana ma tupuwisi na biibiina kavakava. Peyarina eberabera da kraun ita~viya, tuna ivi~matakira da ivi~nao. Ma nani kraun na ina yawasa tupona. Ma tota na tabera da kata kraun makamakii nonowina taviiya. ²⁶Tuna kubiine taku ke ata~veraverau nakanani ma wawaya ita~veraveru wapawapa. Ma taku ke ata~viviruwa nakanani ma tomowa keyakeyuna yavata ita~viviruwa. Aku rewapana ke ati~rekwei. ²⁷Wawaya kurisi adimadima ma ke vaghina da taku mani ana~bera beroi. Tuna kubiine tupuwiku aberabera da ini~rewapana ma avovunagha bubuni da virekwa kamonai God ke ina~voneku da 'kui~rekwa bero' ma ke ini~miiyuku.

Sawara yamoyamonisi ma kokoitau ke tavokavakavarisi.

10 ¹Varevaresiku, taku ana~vonavintimi da nuwanuwami ke ina~wapa da aviyavisina itupuwa ita kaekiki mau kurisi. Kwavu gaburinai ti na Yegai Yebayebarina idamani. ²Ti na Moses ikivikivini da kwavu ma yegai kamonai ibabaito. ³Ma kii vavai na kunumai iororu da peyarisi ikamkam, ⁴ma bade kii okowa na God ivereversi da peyarisi iumumai. Ibababa ma wakima vovokaravina gwabisiyai imakamakai da okowa ivereversi da iumuma. Tuna wakimina na Keriso. ⁵Ma kegga da God viya kava kurisi ivi~nuwabiibai ma peyarisi na kegga. Tuna kubiine God ivi~kiivunuwana da tupuwisi na dobu makiwapana ivi~yoghoyoghoi. ^e

⁶Weni berasi itupuwa na iti~matakira kurita da berabero notasi ke nuwanuwata ku kamona ita~ruai. Ti aviyavisina iberabera na ke nakanani tabera. ^f⁷Ma sawara yamoyamonisi ma kokoitau ke kona~vokavakavarisi. Wawaya viya Moses ina mariyai weni berana iberai ma tami na ke nakanani kona~berai. Giruma katamana evonavona bo, "Wawaya kaporagha kubiine imakiivipika da ikamkam ma okowa bagibagisi iumumai da ivomiiri ma vipekana wapawapa iberabera." ^g⁸Tota na ke tipekana wapawapa. Wawaya viya nakanani iberai na mara sago kava kamonai God kovogha iveresi da wawaya 23~tausan irabobomakai. ^h⁹Ma tota na Bada ke tarubui. Wawaya viya nakanani iberai na mota beroberosi ikanisi da irabobo makai. ⁱ¹⁰Ma ke kona~vonavurana. Wawaya viya nakanani iberai na God ina aneya ivonatawei da peyarisi igwaramutusi da irukwa. ^j

^b 10:1 Exod 13:21-22, 14:22-29 ^c 10:3 Exod 16:35 ^d 10:4 Exod 17:6; Num 20:11

^e 10:5 Num 14:29-30 ^f 10:6 Num 11:4 ^g 10:7 Exod 32:6 ^h 10:8 Num 25:1-18

ⁱ 10:9 Num 21:5-6 ^j 10:10 Num 16:41-49

¹¹Ma weni berasi itupuwa kurisi da iti~matakira kurita. Igiruma da ita~vonaviakovita da weni kimtina na takitaruvita, iyamna mara damona gisina kava da ina~nekiibau.

¹²Tuna kubiine tami iyavo kava konotanotai da komiimirikikina na kokitaruvimi da ke kona~peku. ¹³Ruyagha ikikava kopanapanani na maghimaghigina mara nonowa wawaya peyarisi nakanani epanapanani. Ma God na biibiina da ikikava vonakiiyapa bagibagina iterei da ini~viteta na nakanani ina~berai. Ini~vitemi da ruyagha ke ina~rakata kirakai da ami rewapana ina~ghekuyowei. Ma bade keta ini~beyemi da ruyagha kona~veruvuvurei ma yawasa maninina kamoni kona~miirikikina.

¹⁴Turaturaku, tami nuwanuwaku. Weni notasi kubiine sawara yamoyamonisi ma kokoitau kobaresi, ke kona~vokavakarisi. ¹⁵Tami nuwanuwagiurimi, tuna kubiine na aviyavisina aisisiyei kurimi na tami mani kokitai da vonavaghata bo kegha. ¹⁶Redu vivibiibiinina taviya ma God tikiikiiwei, tuna na Keriso tarana rereghina, kudubita tuma patapatai. Ma parawa tavogimai, tuna na Keriso tupuwina rereghina, kudubita takam patapatai.^k ¹⁷Parawa sago kava ma tota peyarita nani rereghina taviya na tota tavi~nuwasago da kudubita Keriso tupuwina kamoni.

¹⁸Israel damsi kokitisi, ti na suwara kana kema tepanai i suwara nevanavana eviiviiya ma evovorereghi da ekamkam patapatai na nani kamoni God kurina evovokavakavara.^l ¹⁹Koakovi da aviyavisina aisisiyei, bo? Sawara yamoyamonisi ma kokoitau na i rewapana kegha. Ma siya esuwawara kurisi na bade siyasi i rewapana kegha ma ke puyapuyakisi. ²⁰Aviyavisina aisisiyei na weni, iyavo kava God vaghata ke iti~tumaghane i na kanuma beroberosi kurisi esuwawara, ke God kurina. Ma ke ata~kayokayowei da tami kanuma beroberosi yavata koni~kiikapu.^m ²¹Tami ke kovokovoghina da Bada ina reduwai konuma ma bade kanuma beroberosi i reduwai konuma. Ma ke kovokovoghina da Bada ina riyapa tepanai kona~kam patapata ma bade kanuma beroberosi i riyapa tepanai kona~kam patapata. ²²Weni nakanani koni~miiriruwaruwa na Bada koni~nuwapughupughui. Tami konotanotai da kovi~rewapana kirakai da Bada koghekuyowei bo?ⁿ

²³Wawaya viya evonavona bo, “Bera kudubina taberai na vaghina.” Ma kegha da ke bera kudubina na biibiina kavakava da ini~viteta. Ma bade ke bera kudubina na biibiina kavakava da tirewapana.^o ²⁴Ke tam am biibiina kubiine kunekwa. Kegha, wawaya i biibiina kubiine kunekwa.

²⁵Vigimagimara gawarinai na siya peyarina na vaghina, kuna~kam wapawapa. Ma ke am nota ina~ragharagha ma ke kuni~tarakiiyana

^k 10:16 Mat 26:26-28; Mak 14:22-24; Luk 22:19-20 ^l 10:18 Lev 7:6 ^m 10:20 Deut 32:17
ⁿ 10:22 Deut 32:21 ^o 10:23 1Kor 6:12

da siyana na puyapuyakina bo biibiina, ²⁶iyamna giruma katamana evonavona bo, “Dobu ma bera kudubina na Bada rapenai.”^p

²⁷Ma wawaya sago God ke iti~tumaghanei ina~viinim kam kubiine ma kuni~vaghinei na aviyavisina ku maghinom ina~terei na kekani. Ke am nota ina~ragharagha da berabero keberaberi bo kegha. Ma ke kuni~tarakiyana da siyana na puyapuyakina bo biibiina. ²⁸Ma wawaya sago ita~vonem bo, “Weni tuna na suwara siyana,” na ke kuna~kani, iyamna nani wawayina ivonem na inotai da siyana kuna~kani na bera berona. Ina notaragharagha kubiine na siyana kebarei. ²⁹Ke tam am notaragharagha ati~sisiyei, ma nani wawayina ina notaragharagha kubiine. Tuna ke itakova bubuni da meni tuna bera biibiina ma meni tuna bera berona.

Ma wawaya ina~vona bo, “Taku vovotaweku da bera kudubina ana~berai. Avi kubiine wawaya sago ina notaragharagha kubiine ina~guduku? ³⁰Kam kamoni God kurina avi~kiikiwa bubuna na avi kubiine wawaya sago ini~wavuku, ina~vona da abera beroi?” ³¹Tam na maranai kekamkam ma keumuma bo aviyavisina kudubina keberaberi na kebera bubuni da God kana kadara ina~rakata. ³²Ke kuna~berai da Jiu damsi, Grik damsi bo vitumaghana damsi kamosiyai, wawaya sago ruyagha kuna~verei da ina~peku. ³³Taku nakanani aberabera tovonni da mara nonowa bera biibiisi aberaberi da wawaya kudubisi ati~nuwaviinisi. Ke taku aku biibiina kubiine ma wawaya kudubisi i biibiina aekwekwai da yawasa makamakii nonowina ita~panani.

11 ¹Ma vaghina, ikikava taku Bada ina bera akivikivini, nakanani tami bade aku bera kokivini.^q

Vokavakavara ina keta maninina.

²Bera ku kudubina kamoni konotanotiku ma bade vibeyebeyena ikikava avi~damani kurimi na kovotani, tuna kubiine aigheghena kirakiyemi. ³Wekarakava akayokayowei da konakovi da Keriso ina Bada na God. Ma tomotomowa kudubita ita Bada na Keriso. Ma wavine ina bada na kawana. ⁴Tomowa debiiyai eniponipowana bo ini~peroveta da sisiya God gwabinai ina~viiya ma ini~debei ma gayamina kwarekwarewina na Keriso ekiikiiviberoi.^r ⁵Ma wavine debiiyai eniponipowana bo ini~peroveta da sisiya God gwabinai ina~viiya ma ini~debei ma gayamina ke kwarekwarewina na kawana ekiikiiviberoi.

^p 10:26 Psa 24:1 ^q 11:1 1Kor 4:16; Plp 3:17 ^r 11:4 Pol ina mariyai Keresiyana i kiki da tomowa nipowana bo sisiya God gwabinai ini~debei na ke gayamina ina~kwarewi. Nakanani ina~berai na ini~matakira da God ivokaravei. Ma bade i kiki da wavine maranai nipowana bo sisiya God gwabinai ini~debei na gayamina ina~kwarewi. I mariyai wivine gayamisi kwarekwarewisi imatakira da kakawasi i rewapana gaburinai imakamakai. Ma nani maranai wivine madamadawarisi gayamisi ke ita~kwarekwarewa.

Itinimaya, iyamna tuna nakanani ma uyawina ita~gharitawei. ⁶Ma wavine gayamina ke ita~kwarewi na ibiibai da peyarina ita~gharitawei. Ma kegha, itinimaya da uyawina ita~boriya bo ita~gharini. Tuna kubiine gayamina na ina~kwarewi. ⁷Ma tomowa gayamina na ke ina~kwarewi, iyamna tuna God iyamoni da maghimaghighina ma kana kadara kamoni. Ma wavine tuna kawana kana kadara kamoni,⁵ ⁸iyamna dobu karenai tomowa tuwirina ivotawei da wavine iyamoni. Ma ke wavine tuwirina ita~votawei da tomowa ita~yamoni.[†] ⁹Ma tomowa ke ita~yamoni wavine kubiine, kegha, wavine iyamoni na tomowa kubiine. ¹⁰Ma aneya notasiyai kubiine, wavine gayamina ina~kwarewi, ini~matakira da kawana ina rewapana gaburina. ¹¹Ma tota Bada ina wawaya, tuna kubiine kamotiyai tomowa wavine ke ina~kitaoruwei bo wavine tomowa ke ina~kitaoruwei. Ivi~ruwa na sago, ¹²iyamna tomowa tuwirina ivotawei da wavine iyamoni ma bade wivine ituwa da totomowa. Ma bera kudubina God gwabinai ipisi.

¹³Tami mani kotakovi da wavine gayamina ke kwarekwarewina ma God kurina ina~nipowana na ibero. ¹⁴Ma bera ku maninina evonavona da ke meyani tomowa ini~uyawa da wavine nakanani. Nakanani ita~berai na itinimaya kirakai. ¹⁵Ma wavine ini~uyawa na tuna na kana karawata. God uyawina iverei da gayamina kana terepapara. ¹⁶Iyai ina kayowana da dughu kamoni vokavara kana keta ina~viviruwa nonowei na kurimi aku sisiya damona na weni. Ke sago keta kana viruwa ita~makamakai da aviyavisina wekarakava avi~sisiyei na tuna kava. Ma tokai ma God ina wawaya ekalesiya bogii ma bogiiyai na kudubita tuna takivikivini.

Korint damsi Bada ina kaporagha ikamkam wapawapai.

(Mat 26:26-29; Mak 14:22-25; Luk 22:14-20)

¹⁷Ana~vonemi da ami vikiidaburana vokavara kubiine na kamoni na berona irakata ma biibiina igisi, tuna kubiine ke ata~vivigheghenimi. ¹⁸Kunona, avi~yanei da Keresiyana kudubimi koikiidaburana na kamomiyai ke kota~vivinuwasago bubuna. Ma anotanotai da weni sisiyina na vonavaghata. ¹⁹Agunai tami viya koikawapata na nani kamoni wawaya inakovi da iyavo kava na God ina wawaya maninimi. ²⁰Maranai koikiidaburana na Bada ina kaporagha kota~kani ma kegha, kokamkam wapawapa. ²¹Iyavo kava kovi~nao kokamkam na turaturami ke kota~notanotisi da wawaya viya vitonara ekarakarisi. Ma viya na eumuma neghanegha. ²²Kade ami numa bo kegha da kota~kam ma kotuma? Keresiyana damsi viya kokitaoruwesi ma moyamoyakisi koinimayamayisi bo? Ikikava ana~vonemi? Ani~gheghenimi bo kegha? Kegha taweyana!

^s 11:7 Gen 1:26-27 [†] 11:8-9 Gen 2:18-23

Ikikava Bada ina kaporagha ita~kam bubuna.

²³Taku aviyavisina Bada gwabinai aviiya na bade tami kurimi avi~damani, iyamna vaghata na weni. Muriyai da Judas ita~vomiiri ma Bada Yesu iti~wawanei na Yesu parawa iviiya ma ²⁴God kurina ivi~kiikiwa, ivogimai ma ivona bo, “Weni tuna na taku tupuwiku, tuna tami kubiimi. Weni nakanani kona~beraberi da taku kona~notanota nonoweku.” ²⁵Ma bade nakanani nani kamna murinai, redu iviiya ma ivona bo, “Weni reduna kamoni na taraku, tuna ivi~matakira da God tami yavata vivaghina vuna makamakiina koberai. Maranai konumumi na taku kona~notanota nonoweku.”^u

²⁶Maranai weni parawina kona~kanikani ma weni redunai konumuma, tuna na Bada ina rabobo matakirina. Kona~beraberi da ina ku vovira marana. ²⁷Tuna kubiine tam iyai Bada tupuwina kuna~kam wapawapai bo tarana kunuma wapawapai, tuna na berabero ghamanakina keberaberi Bada tupuwina ma tarana kurina. ²⁸Tuna kubiine wawaya ini~tupavire meyei ma ina~damini da tuna vaghina na Bada tupuwina ina~kani ma redunai inuma. ²⁹Wawaya, Bada tupuwina iyamna ke itakova bubuni ma ina~kam ma inuma wapawapai na God ini~tupaviresi ma ina~vona da berabero iberai. ³⁰Tami viya nakanani koberaberi kubiine na mitamitami ma gubagubagimi ma kamomiyai wawaya viya namada irabobo. ³¹Ma mikedo tota mani titupavira meyeta na God ke ini~tupavireta. ³²Ma takovi da maranai Bada God itupavirevireta ma kovogha gisina everevereta na vibeyebeyena eberaberi da ini~maninita da mara damoni dobu ku berona ina~tereterei na tota ke ini~wavuta.

³³Tuna kubiine varevaresiku, Bada ina kaporagha kubiine kovi~koyakoyagha da kudubimi koni~kiidaburana ina~kovi ma muriyai da kona~kam patapata. ³⁴Ma iyi vitonara ikarai na kunona ina numiiyai ita~kam, da maranai koni~kiidaburana na ke ina~kam ma inuma wapawapa. Ina~bera beroi na mara damoni God ina vitupavira ku kamona ina~ruai. Ma vaghina, bera viya na karakava ani~beyebeyemi maranai ana~vovira kurimi.

Kanuma Vovokaravina ina puyo.

12 ¹Varevaresiku, Kanuma Vovokaravina ina puyo ani~sisiyei. Akayokayowei da vonavaghata konakovi. ²Koakovi da rorova tami Keriso ke koti~tumaghane ma nani maranai wawaya ivi~beroberowemi da sawara yamoyamonisi ma kokoitau kovovokavakarisi. ³Tuna kubiine ani~akovimi da iyai God Kanumina

^u 11:25 Exod 24:6-8; Jer 31:31-34

ina rewapanai isisiya na ke meyani ina~vona bo, “Yesu aimagi.” Ma iyai ina~vona bo, “Yesu tuna Bada” na Kanuma Vovokaravina ina rewapanai kava da nakanani ini~sisiya.

⁴Kanuma ina ku nevaneva na puyo bogii ma bogiiyai taviiviiya, ma Kanuma Vovokaravina sago kava, tuna weni puyosi peyarina erereregha.^v ⁵Biga bogii ma bogiiyai ma kegha da Bada sago kava tabigebigi. ⁶Wawaya sago sago duma i bera bogii ma bogiiyai God kubiine eberaberai ma meni berasi kava eberaberai na God rewapana ina~veresi da ina~bera bubuni. ⁷Wawaya sago sago duma i yawasa kamoni ini~debei da Kanuma Vovokaravina ina puyo gwabisiyai. Wawaya kana puyo na ke tuna mani kava ina biibiina kubiine, ma Keresiyana peyarisi kubiisi. ⁸Kanuma Vovokaravina wawaya sago kana puyo na nuwagiura iverei da nuwagiura sisiyisi wawaya kurisi ini~damadamani. Ma nani Kanumina wawaya sago kana puyo na akova iverei da nani akovina ina~vividebei vitumaghana wawayisi kurisi. ⁹Ma bade wawaya sago kana puyo da ina nota ini~rewapana ma ini~tumaghana kiimatana. Ma sago kana puyo iverei da gubagubagisi ina~viviawasisi. ¹⁰Ma bade sago kana puyo da bera ghamaghamasi ina~beraberai. Ma sago kana puyo da ini~peroveta na sisiya God gwabinai ina~viiya ma ina~vividebei. Ma wawaya sago kana puyo da inakovi da meni wawayina rewapana Bada gwabinai iviiya ma meni wawayina rewapana kanuma berona gwabinai iviiya. Ma sago puyo iverei da kunuma gamosiyai ina~vivisisiya. Ma sago puyo iverei da maranai kwinana kunuma gamonai ini~sisiya na iyamna ina~vividebei vitumaghana wawayisi kurisi. ¹¹Ma weni puyosi peyarina na nani Kanumina sago kava ererereghi, tuna ina kina kava ina kayowanai wawaya sago sago duma ina~puyosi.

Tupuwa sago kava kamoni biga ipeyari.

¹²Wawaya tupuwina sago kava ma kegha da nani kamoni biga bogii ma bogiiyai eberaberai. Namanaki wawaya matana, kaena, imana bo tinina, ti na bogii ma bogiiyai, ma peyarisi na tupuwa sago kava kamoni. Ma Keriso na nakanani.^w ¹³Maghimaghighina tota peyarita, Jiu damsi ma kupuna damsi, sleiv wawayisi ma wawaya vovotawesi, peyarita Kanuma Vovokaravina ibabataitota da Keriso tupuwina sago kava ku kamona tarui. Ma God, Kanuma Vovokaravina na peyarita ivereta.

¹⁴Vaghina ma, wawaya tupuwina na ke bera sago kava ina~berai ma bera ipeyari. ¹⁵Mikeda wawaya kaena ita~vona bo, “Taku na ke ima, tuna kubiine taku ke tupuwa kamoni.” Nakanani iti~sisiya ma kegha da tuna na tupuwa kamoni. ¹⁶Mikeda wawaya tinina ita~vona bo, “Taku ke mata, tuna kubiine taku na ke tupuwa kamoni.” Nakanani

^v 12:4-11 Rom 12:6-8 ^w 12:12 Rom 12:4-5

iti~sisiya ma kegha da tuna na tupuwa kamoni. ¹⁷Mikeda wawaya tupuwina kudubina na mata kavakava na ikikava iti~yana? Bo mikeda tupuwina kudubina na tina kavakava na ikikava pughu ita~yoni? ¹⁸Ma vonavaghata, God wawaya tupuwina iyamoni da kamoni biga bogii ma bogiiyai ina~berai. God ina kayowanai na kii gawara nununai iteresi. ¹⁹Wawaya kaena kava kuta~kitai na ke kovokovoghina da kuta~vona bo, “Tuna na wawaya.” ²⁰Vona bubuna, wawaya tupuwina na sago kava ma nani kamoni bera bogii ma bogiiyai eberaberi.

²¹Tuna kubiine mata ke ima ina~vonei bo, “Tam ke ata~kayokayowem,” bo gayama ke kae ina~vonei bo, “Tam, abarem.” ²²Ma wawaya tupuwina kamoni na viya mitamitasi ma kegha da ke vaghina da tabaresi, iyamna i biga imakiiyana. ²³Ma viya na ke debiiyai kata~vivismisiyisi ma kegha da takitaruvisi ma takoyagha bubunisi. Ma wawaya tupuwita kamoni gawara viya inimayamayisi na tatere gavugavusi. ²⁴Ma viya na vaghina, ke inimayamayisi na debiiyai ina~makai. Ma God peyarisi ivi~sagosi da tupuwa sago kava. Ma nani kamoni mitamitasi ma inimayamayisi ekoyakoyagha bubunisi ma ekiikiiepepisi, ke rewapanisi nakanani. ²⁵Tuna kubiine Keriso tupuwina kamoni na wawaya ke ini~bogebogesi ma peyarisi nani kamoni ini~vowaguvivirana. ²⁶Ma mikeda tupuwa kamoni sago inivisi ina~viiviiya na peyarisi nani inivisi ina~vii patai. Ma sago ina~bera bubuni na peyarisi ini~nuwabiibiiyei.

²⁷Tami peyarimi na Keriso tupuwina ma tami sago sago duma na nani tupuwina kamoni. ²⁸Vitumaghana wawayita kamotiyai God, wawaya ivinesi da avi bigasi kava ina~berai. Kunona aposol ivinesi, iteretani na peroperoveta, ma iteretana meyei na vibeyebeyena wawayisi. Nani murinai wawaya ivinesi da bera ghamaghamasi eberaberi ma viya rewapana iveresi da gubagubagisi iyawasisi. Ma viya na nimonimoriyai turaturasi ivitesi, ma viya na wawaya peyarisi inowesi da biga eberaberi ma bade viya ivinesi da kunuma gamosiyai ini~sisiya.^x ²⁹Ma ke peyarisi na aposol bo peroperoveta bo vibeyebeyena wawayisi. Ma ke wawaya peyarisi bera ghamaghamasi ita~beraberi. ³⁰Ke peyarisi gubagubagisi iti~yawasisi, ma bade viya kava kunuma gamosiyai ini~sisiya, ma ke peyarisi sisiyisi iyamsi iti~debei. ³¹Ma nuwanuwami kudubinai puyo ghamaghamasi kota~kayowei.

Wekarakava na keta biibii kirakiina ani~beyemi, tuna na nuwaviina.

Nuwaviina.

13 ¹Mikeda taku, wawaya ma aneya gamosi bogii ma bogiiyai ati~sisiya ma nuwaviina gwabikuwai kegha na aku sisiya na kwebuna, nipu wapawapa aberaberi ma iyamna kegha.

^x 12:28 Epe 4:11

²Mikeda kaku puyo da ati~peroveta ma bade akova kudubina ma nota gavugavusi atakova yavui, ma bade ati~tumaghana kirakai da koya ata~vonei da ita~nae ku gwara sago ma ita~tupuwa, ma weni berasi kamoni nuwaviina gwabikuwai kegha na taku na kwebuku.^y

³Mikeda aku sawara kudubina wawaya moyamoyakisi ata~veresi, ma ati~vaghinei da wawaya tupuwiku ku keyama karakaratina ita~tawanaruweku ma nani kamoni nuwaviina gwabikuwai kegha na ke aviyavisina biibiina ata~viya.

⁴Nuwaviina wawayina na ere nuwanubana ma nuwanuwana pikanai bera kudubina eberaberi. Ma nuwaviina wawayina na ke ina~nuwakapi bo ina~kayotata ma ke ini~gheghena meyei. ⁵Nuwaviina wawayina gwabinai na vikayotirana kegha, nota meyena kegha, ma kayoghakighaki kegha. Tuna na notataweyana wawayina. ⁶Nuwaviina wawayina na bera beroberosi ke ita~vivinuwabiiyiyei, ma vonavaghata na tuna ini~nuwabiiyiyei. ⁷Nuwaviina wawayina ke meyani ina nota ina~peku, mara nonowa ini~tumaghana, ina nota ini~rewapana, ma ina~miirikikina.

⁸Nuwaviina na makamakii nonowina. Ma wawaya iperoveta da God ina sisiya idebei na karakava nani puyona ina~kovi. Ma wawaya kunuma gamosiyai isisiya na karakava nani gamosi ina~wapa. Ma nuwagiura nakanani, bade ina~wapa, ⁹iyamna nuwagiura nevanevana kava takovi. Ma bade sisiya nevanevana kava God gwabinai taviiviya da tidebei. ¹⁰Ma karakava bera vaghata kudubina ina~nekiibau na aviyavisina gisina wekarakava gwabitiyai na ina~wapa.

¹¹Gisikuwai na gegeya i sisiyai avivi~sisiya ma gegeya notasi anotanotai. Maranai amagura na gegeya berasi avoterei. ¹²Karaka weni maranai God maghighina takitakita sowasowai. Ma karakava mara epipisi da wawayina vaghata maghighina takita bubuni. Karaka na aku akova igisi ma karakava anakova bubuna. Iki kava God iakova bubuniku, nakanani God anakova bubuni.

¹³Ma vaghina, puyo peyarisi ina~wapa ma bera ivi~aroba kava na mara nonowa ina~makai, ti na vitumaghana, nota rewapana ma nuwaviina. Ma kamosiyai na nuwaviina ighe kirakai.

Kanuma Vovokaravina ina puyo ivi~sisiya meyei.

14 ¹Nuwaviina ketana kokivini ma nuwanuwami kudubina Kanuma Vovokaravina ina puyo kokayowei. Puyo sago biibiina kota~kayowei na weni, koti~peroveta da sisiya God gwabinai kota~viya ma koti~debei wawaya kurisi. ²Iyi kunuma gamosiyai ini~sisiya na ke wawaya kurisi ita~vivisisiya ma God kurina, iyamna ke sago wawaya ina

^y 13:2 Mat 17:20, 21:21; Mak 11:23

sisiya itakovi. Kanuma Vovokaravina ina rewapanai sisiya gavugavusi isisiyei. ³Ma meni wawayina peroveta puyona iviia da God ina sisiya idebei waway kurisi na ivitesi, nota biibiisi evereveresi da ekiikiepepisi ma nuwanuba evereveresi. ⁴Ma iyai kunuma gamosiyai isisiya na tuna mani ivite meyei, ma iyai God ina sisiya idebei na ekalesiya kudubisi ivitesi.

⁵Akayokayowei da kudubimi kunuma gamosiyai koti~sisiya, ma kegha da aku kayowana ghamanakina da koti~peroveta da God ina sisiya koti~debei waway kurisi. Tuna na puyo ghamana, ke nakanani ma waway kunuma gamosiyai iti~sisiya. Ma kegha da waway kunuma gamosiyai ini~sisiya ma bade ku tepana ini~debei da nani sisiyisi na iyamsi avai na tuna puyo ghamanakina iviia da ekalesiya ini~vitesi da ini~rewapana. ⁶Varevaresiku, ana~pisi kurimi ma maranai kunuma gamosiyai ani~sisiya na tuna na ini~vitemi bo kegha? Kegha taweyana. Ma mikedda nota God gwabinai ana~viia ma ani~mamatarei, bo nuwagiura ma akova ani~beyebeyena bo God ina sisiya gavugavuna ani~debei, na vaghina, tuna ini~vitemi.

⁷Sawara ke vividagudagusi, ke ti mani ita~tutou nakanani ma durere ma enava na waway inuveni bo ina~kiitovotovona bubuni na tavogiini da avi tavorina iuvuveni bo eraravi. ⁸Ma mikedda ture ke inuvena bubuni na ikikava waway ina~vovunagha da ghaviya ina~nepotei? ⁹Tami nakanani, mikedda kunuma gamosiyai koni~sisiya vigayagaya na waway ikikava inakovi da tam aviyavisina kisisiyei? Tuna na sisiya wapawapa, am sisiya nakanani ma yanunu. ¹⁰Agunai dobu ku kudubina na waway i gamo bogii ma bogiiyai isisiya, ma peyarisi na ere iyamsi. ¹¹Mikedda waway sago isisiya na sisiyina iyamna ke ata~viiviiya, tuna na dobu viruwa waway kuriku, ma bade taku na nakanani kurina. ¹²Ma bade tami nakanani. Ami kayowana ghamana da Kanuma Vovokaravina ina puyo gwabimiyai ita~makai, tuna kubiine meni puyosi eberaberi da ekalesiya ina rewapana erakarakata na God kurina kovi~nowi da nani puyosi kamomiyai ina~rakata.

¹³Tuna kubiine, iyi kunuma gamosiyai isisiya na ina~nipowana da akova Kanuma Vovokaravina gwabinai ina~viia da sisiyisi iyamsi ini~debei waway kurisi. ¹⁴Mikedda kunuma gamosiyai aniponipowana na kanumikuwai aberaberi ma nani kamoni taku mani ke atakovi da aviyavisina aisisiyei. ¹⁵Aviyavisina ana~berai? Kanumikuwai na kunuma gamonai ana~nipowana ma bade aku notiyai na gamokuwai ana~nipowana. Kanumikuwai na kunuma gamonai ana~tavora ma bade aku notiyai ana~tavora. ¹⁶Ma mikedda tam kanumikuwai na kunuma gamonai God kuta~vovokavakavari ma waway sago koroto kamoni am sisiya iyamna ke itakakovi na ikikava ini~vaghinei da ina~vona bo, "Amen"? Am vikiikiwa iyamna ke ita~viiviiya. ¹⁷Namanaki da am

nipowana ma am vikiikiwa God kurina na ibiibii kirakai, ma kegha da kwinam na ke iti~vite tovonu.

¹⁸ God aikiikiwei da kunuma gamosiyai mara nonowa aisisiya da tami peyariami aghekuyowemi. ¹⁹ Ma kegha da Keresiyana kamosiyai ani~sisiya na meni berana na iyamna irakata da akova kona~viya? Vibeyebeyena kiimatanina ma tupona kava ana~berai bo kunuma gamonai ani~sisiya da ina~guri kirakai? Kegha, vibeyebeyena tupona na iyamna irakata ma tuna ana~berai.

²⁰ Varevaresiku, ke kona~berai da tami gegeya nakanani, ti na notamagura gwabisiyai ke ita~terei. Tami na komagura ikovi. Ma kegha da ikikava gegeya nota didibarisi ke itakovi na tami bade nakanani nota didibarisi ke kona~notai. ²¹ Ma giruma katamana kamonai igirumi da Bada ivona bo,

“Dobu viruwa wawayisi ana~vonatawesi
da gamo viruwai ini~sisiya aku wawayi kurisi,
ma patana da aku sisiya ke ini~yanei.”^z

²² Sisiya kunuma gamosiyai na iyavo kava ke ita~vivotumaghana na imatakira kurisi ma ke ekalesiya kubiisi. Ma God ina sisiya videbena, tuna na ekalesiya kubiisi ma ke iyavo kava ke ita~vivotumaghana kubiisi.

²³ Mikeda Keresiyana kudubimi koti~kiidaburana ma peyariami koti~karei da kunuma gamosi bogii ma bogiyyai kota~vivisisiya ma nani kamonai wawayota bo ke vitumaghana damsi ita~ruyi ma nakanani iti~yanemi na ita~vona bo, “Damsi ineghanegha bo?” ²⁴ Ma peyariami God ina sisiya kota~vividebei ma wawayota bo ke vitumaghana wawayina ita~ruyi ma nani sisiyisi iti~yanei na nuwanuwana ita~tonai, iyamna damina ita~viya da tuna berabero wawayina. Nani sisiyisi peyariami iti~yanei ma tuna mani iti~tupavire meyei, ²⁵ da ina nota gavugavusi iti~debei. Iti~tupavireruruwana ma God ita~vokavakavari ma iti~mamatara bo, “Vonavaghata God na weni, tami kamomiyai.”

Vokavara kana keta.

²⁶ Varevaresiku, aviyavisina avivi~sisiyei na ku tepana ana~terei. Maranai koikiidaburana vokavakavara kubiine na wawayi sago da vokavara tavorina ina~tavotavori, ma sago da ina~vibeyebeyena, ma sago da sisiya God gwabinai ina~viya da ina~vividebei, ma sago da kunuma gamosiyai ina~vivisisiya, ma bade sago da nani sisiyisi kunuma gamosiyai na iyamsi ina~vividebei. Nani berasi kudubina kona~beraberi na Keresiyana dami ini~vitemi da koni~rewapana. ²⁷ Wawayi kunuma gamosiyai visisiya ina~kayowei na ruwa bo aroba kava ini~sisiya. Ma ke peyariami marasago ina~berai. Ini~koyakoyagha

^z 14:21 Isa 28:11-12

da wawaya sago sago duma ini~sisiya. Ma wawaya sago ina~vovunagha da nani sisiyisi peyarina iyamsi ini~debei. ²⁸Ma mikeda Keresiyana kamosiyai wawaya kegha da nani sisiyisi iyamsi iti~debei na ibibai da sisiya wawayina ini~kawapotapota da tuna ma God kava ini~sisiya karakarava. ²⁹Peroveroveta ruwa bo aroba sisiya God gwabinai ina~viiya da ini~debei na iyavo kava ini~yanesi na ina~ruvai da aviyavisina isisiyei na vonavaghata bo kegha. ³⁰Mikeda wawaya sago ina~vivisisiya ma nani kamoni peroveta sago nota God gwabinai ina~viiya na wawayina isisiya na ina~voterei da peroveta ini~sisiya. ³¹Tami peyarimi sago sago duma ami taraboga kona~viiya da God ina sisiya koni~debei da peyarimi akova kona~viiya ma ini~vitemi da ami nota ini~rewapana. ³²Ma wawaya iyai peroveta puyona ina~viiya da God ina sisiya iti~debei na kovokovoghina da tuna mani ini~potepote meyei da ini~koyakoyagha da ina taraboga ina~viiya da ini~sisiya, ³³iyamna God tuna ina kayowana da bera maninina kavakava. Ina kayowana da ina wawaya nuwanubiyai ina~makai.

Maranai Keresiyana kudubisi dobu nununai ikiidaburana vokavara kubiine ³⁴na wivine kawasi ina~pota, ke debiiyai ini~sisiya. Vonaviyoyovana katamana igiruma da ti na kakawasi gaburisiyai. ³⁵Ma aviyavisina akovina ina~kayowei na karakava kakawasi ini~tarakiiyanesi i numiiyai, iyamna ibero kirakai da wavine ita~vomiiri da vokavara kamoni iti~sisiya.

³⁶God vonana karena na tami bo? Bo tami kava kurimi inekiibau bo? ³⁷Ma iyi tam kuna~nota meyem da tam God ina peroveta bo puyo Kanuma Vovokaravina gwabinai kuviiya na kutakova bubuni da aviyavisina agirugirumi kurimi na Bada ina sisiya bagibagina. ³⁸Ma iyavo kava weni sisiyina ina~vonabarei na bade Bada ina~vonabaresi.

³⁹Tuna kubiine, varevaresiku, mara nonowa nimonimoriyai nuwanuwami kovotawei da sisiya God gwabinai kona~viiya ma kona~vivedebei. Ma bade wawaya ke koni~ghiyesi da kunuma gamosiyai visisiya ina~voterei. ⁴⁰Ma bera kudubina kohera bubuni da maninina kavakava.

Keriso irabobo ma ivomiiri kana sisiya.

15 ¹Varevaresiku, wekarakava Keriso varana biibiina ata~vonavinotimi. Tuna adimei kurimi na koviiya ma kovi~tumaghane da tuna tepanai komiimiirikikina. ²Weni varana biibiina adimei kurimi na kovi~tumaghane ma kovokikini da yawsa makamakii nonowina kopanani. Mikeda ke kona~vokikini na ami vitumaghana na kwebuna.

³Taku aviyavisina aviiya na avi~damani kurimi. Iki kava giruma katamana ivona da ita~tupuwa na vaghina, nakanani itupuwa. Bera

ghamanakina na weni, Keriso ita berabero kubiine irabobo,^a 4 ma idogoi ma mara viarobina kamona rabobowai ivomiiri. Giruma katamana ikikava ivona na berana itupuwa.^b 5 Ma kunona Keriso, Pita kurina inekiibau, ma muriyai da ina aposol ivi~12 kurisi.^c 6 Nani murinai na mara sago kana kivikivina peyarisi kurisi inekiibau, ti na ivi~500 ma ku tepana. Peyarisi na patana da yawayawasisi emakamakai, viya kava namada irabobo. 7 Muriyai bade Jemes kurina inekiibau, ma ina aposol kudubisi kurisi.

8 Ma turina na taku kuriku. Namanaki da taku aku tupuwa ketana na bogiiai ma kegha da inekiibau kuriku.^d 9 Taku na aposol peyarisi gaburisiyai. Ma taku ke ata~biibii kamowa da ati~aposol iyamna God ina wawaya avivi~tupaketowanasi.^e 10 Ma God ina agabiibai kuriku irakata da ivineku da avi~aposol. Ma aposol bigana abera kirakiyai da iyamna irakata, ke aposol peyarisi nakanani. Ma ke taku aku rewapanai ma God ina agabiibai tepanai da biga iverau bubuna. 11 Vaghina ma, mede kota~voneku meni wawayina idima kurimi, taku bo aposol sago. Ma peyarikai na Keriso varana kava kadimadimei. Ma tuna varana kovi~tumaghanei.

Rabobowai tavomiiri.

12 Ma namada dima kamona kovi~yanei da Keriso rabobowai ivomiiri. Ma avi kubiine tami viya kovonavona da wawaya ina~rabobo na ke ina~vomiiri? 13 Mikeda wawaya rabobowai ke ina~vomiiri na bade Keriso ke ita~vomiiri. 14 Ma mikeda Keriso ke ita~vomiiri na akii dima na iyamna kegha, ma bade ami vitumaghana na iyamna kegha. 15 Ma ku tepana, mikeda vonavaghata da raborabobosi rabobowai ke ina~vomiiri na tokai aposol kavi~mamatara bero maranai God kavivi~sisiyai, iyamna akii dima kamona namada kavona da tuna iberai da Keriso rabobowai ivi~yawasi. 16 Mikeda raborabobosi ke ita~vomiiri na bade Keriso nakanani ke ita~vomiiri. 17 Ma Keriso ke ita~vomiiri na ami vitumaghana na iyamna kegha, ma patana da ami berabero kamona kota~makamakai. 18 Nakanani na iyavo kava Keriso ivi~tumaghanei ma irabobo na iwapa tuwanonowa. 19 Ma mikeda Keriso titumaghanei ma nani vitumaghanina na ita yawasa dobuwai kava kubiine ma rabobo murinai na ke sago yawasa tapanani na wawaya ita~vonaviiviyaketa, ita vitumaghana na iyamna kegha.

20 Ma vonavaghata na weni. God iberai da Keriso rabobowai ivomiiri. Keriso ivi~nao ivi~matakira da iyavo kava irabobo na karakava ti bade ina~vomiiri, 21 iyamna tomowa sago ina bera kubiine rabobo

^a 15:3 Isa 53:5-12 ^b 15:4 Psa 16:8-10; Mat 12:40; Apos 2:24-32 ^c 15:5 Mat 28:16-17; Mak 16:14; Luk 24:34, 36; Jon 20:19 ^d 15:8 Apos 9:3-6 ^e 15:9 Apos 8:3

tapanapanani, ma bade tomowa sago ina bera kubiine rabobo murinai tavomiiri. ²²Adam ina bera kubiine peyarita tarabobo. Ma bade Keriso ina bera kubiine rabobowai tavomiiri. ²³Tota sago sago duma ita mara iterei. Keriso ivi~nao ma karakava ina~vovira na iyavo kava tuna rapenai na ina~vomiiri. ²⁴Nani murinai na mara damona ina~nekiibau na Keriso ina~vomiiri da kiikiivavo, kanuma beroberosi i babada rewapanisi yavata kudubisi ina~ghegavovorisi. Ma murinai ina vikiivavona ini~damani ina Mamai God kurina, ²⁵iyamna Keriso ini~kiivavo ina~nenae da kana ghavighaviya God ina~tereoruwesi da kae gaburinai.^f ²⁶Ma damona na rabobo ina~ghegavovori, tuna na kana ghaviya turina. ²⁷Giruma katamana evonavona bo, “Bera peyarina kaena gaburinai iterei.” Vonavaghata, ma maranai ivona bo ‘bera peyarina,’ takovi da ke God iti~sisiyei, tuna na tepanai. Ma God bera peyarina Keriso gaburinai ina~terei.^g ²⁸Bera peyarina Natuna Keriso gaburinai ina~terei da ini~badei. Ma Natuna tuna mani ina~tereoruwe meyei da God ina rewapana gaburinai ina~makamakai. God nakanani ina~berai da bera ku kudubina tuna ina~ghekuyowei.

²⁹Ma mikeda raborabobosi ke ina~vomiiri na iyavo kava raborabobosi kubiisi ina~babataito na ke aviyavisina biibiina ina~panani. Tuna kubiine na avi kubiine wawaya ina~babataito raborabobosi kubiisi? ³⁰Ma mikeda raborabobosi ke ita~vomiiri na avi kubiine mara nonowa tokai kaverevere meyekai Keriso kubiine da wawaya ina~kiikiiviberokai? ³¹Ma taku akiibau wapa da rabobo ma yawasa ku kamona abigabiga. Ma vonavaghata, taku mara nonowa nakanani, ma kegha da ainuwabiibii kirakai iyamna tami ita Bada Yesu Keriso yavata kovi~nuwasago. ³²Mikeda raborabobosi ke ita~vomiiri na avi kubiine Epesas kamonai wawaya beroberosi yavata kavi~ruwa, ti na nakanani ma ghamoghamo dipa? Aviyavisina biibiina ata~panani? Rabobowai ke tavomiiri na vaghina, “Takam ma tuma, iyamna maram tarabobo.”^h

³³Ma ke wawaya ini~beroberowemi, “Wawaya maninimi ma beroberosi yavata koni~kiikapu na ini~nowemi da ku keta berona kona~rui.”

³⁴Konota kiimatana, kovovira ku keta maninina ma bera beroberosi kovoterei. Avonavonemi, kotinimaya, iyamna tami viya na God ke kotakovi.

Raborabobosi ina~vomiiri na tupuwisi ikikava.

³⁵Tami viya kota~vona bo, “Raborabobosi na ikikava ina~vomiiri? Ma, ina~vomiiri na tupuwisi kitana ikikava?” ³⁶Tami neghaneghami! Aviyavisina tavovoni na vavina ina~bowa da peina ina~gogogo. ³⁷Ma aviyavisina dowiyai kevovoni, whiti peina bo pei sago, ke kiina kudubina kuta~vovoni ma peina kava kevovoni. ³⁸Ma pei ina~gogo ina~ghae na

^f 15:25 Psa 110:1 ^g 15:27 Psa 8:6 ^h 15:32 Isa 22:13

God ina kayowanai ina~berai da kitana ikikava. Pei bogii ma bogiyyai ma eberaberai da ina~magura na kitasi bogii ma bogiyyai.

³⁹Ma tupuwa peyarina God iyamoni da bogii ma bogiyyai. Wawaya tupuwita, ghamoghamo tupuwisi, kiu ma iyana, peyarisi na bogii ma bogiyyai.

⁴⁰Ma kunuma makamakiisi kitasi ibiibii kirakai ma bade dobu makamakiisi kitasi ibiibii kirakai. Ma God iyamonisi da kii kita na bogii ma bogiyyai. ⁴¹Madegha kana kita bogiyyai, nawaravi kana kita bogiyyai, gwamegwame kamosiyai kii kita bogii ma bogiyyai. Ma kegha da peyarisi na kitasi biibiisi.

⁴²Weni nakanani ina~tupuwa maranai wawaya rabobowai ina~vomiiri. Wawaya tupuwina ina~dogoi na ina~bowa ma ina~vomiiri na tupuwina na makamakii nonowina. ⁴³Maranai wawaya tupuwina ina~dogoi na berona, ma ina~vomiiri na kitana ina~biibii kirakai. Ma ina~dogoi na mitamitana, ina~vomiiri na tuna ini~rewapana kirakai. ⁴⁴Wawaya ina~rabobo ma ina~dogoi na tuna dobu tupuwina. Ma wawayina rabobowai ina~vomiiri na tupuwina vuna na tuna kanuma tupuwina. Tuna kubiine wawaya na sago ma tupuwina na ruwa, sago na yawasa weni dobunai kubiine ma sago na rabobo murinai kubiine. ⁴⁵Giruma katamana igiruma bo, “God kunona tomowa iyamoni da yawayawana, ma tuna na Adam.” Ma murinai na Adam vuna inekiibau ma tuna Kanumina na yawasa everevereta.ⁱ ⁴⁶Ma kunona God weni dobuna kubiine tupuwita iyamoni ma karakava tavomiiri na kanumita kubiine tupuwa vusi taviya. ⁴⁷Dobu karenai God dowi iviyya ma iyamoni da Adam, tomowa karena. Ma tomowa viruwina na kunumai ioru, tuna Keriso. ⁴⁸Wawaya dobu makamakiisi na ere tupuwisi, ti na Adam nakanani dowiyai iyamonisi. Ma kunuma makamakiisi ti na Keriso nakanani, tuna kunumai emakamakai. ⁴⁹Tota karako tupuwita na Adam nakanani ma karakava mara epipisi da tupuwita ini~vuni da tomowa kunuma makamakina nakanani.

⁵⁰Varevaresiku, avonavonemi da God ina vikiivavona kamonai wawaya tupuwisi ere viyosi ma ere tarasi na i gawara kegha. Aviyavisina ina~rabobo na ke kovokovoghina da yawasa makamakii nonowina ini~rapenei.

⁵¹Kovi~yana, akova gavugavuna ana~vonemi. Wawaya viya ina~rabobo ma viya tamakamakai ma ture turina ina~tou da yaghiyaghinai God ina~tawanavireta.^j ⁵²Bera yaghiyaghinai ina~tupuwa, nakanani ma kadakadara. Nani turena ina~tou ma raborabobosi ina~vomiiri da ke ina~rabobome. Ma peyarita God ina~tawanavireta

ⁱ 15:45 Adam vuna na Yesu Keriso. ^j 15:51 Pol weni tuna igirugirumi na inotanotai da gisina kava Keriso ita~vovira ku dobu da mara damona. Inotanotai da tuna yawayawana dobuwai ma nani kamonai Keriso ita~nekiibau da ita~kitai. Ma kegha.

da tupuwita vusi. ⁵³Aviyavisina ita~rabobo na ina~virai da makamakii nonowina. Ma aviyavisina ita~bowa na ina~virai da ke meyani ina~rabobo. ⁵⁴Weni berasi peyarina na ini~matakira da aviyavisina giruma katamana ivonei da ina~tupuwa na vonavaghata. Ivona bo,

“Rabobo kana mara ikovi, God ivi~kovi tuwanonowi.”^k

⁵⁵ O, rabobo kade kuta~ghekuyoweku bo?

Kegha, ke kovokovoghim!

O, rabobo kuta~vowiku, bo?

Kegha, am rewapana ikovi!”^l

⁵⁶Rabobo ina rewapana berabero gwabinai iviia. Ma berabero ina rewapana na Moses ina vonaviyoyovana katamanina kamoni. ⁵⁷Ma God tikiikiwei, iyamna ita Bada Yesu Keriso iberai da berabero ma rabobo taghekuyowei.

⁵⁸Turaturaku, tami nuwanuwaku. Weni notasi kubiine komiirikikina da ke kona~peku. Ma mara nonowa nuwanuwami kudubina Bada kubiine kona~bigabiga, iyamna ami biga Bada kurina na ke bera wapawapa.

Verena Keresiyana damsi kubiisi.

16 ¹Ma wekarakava verena ani~sisiyei. Mane kota~tere da Keresiyana wawayisi Judiya kamoni koti~vitesi. Vitumaghana wawayisi Gareisiya kamoni namada avonesi da weni berana eberaberi na tami bade nakanani kota~berai.^m ²Sande nununai tami sago sago duma mane kona~teretere da ina~rakata. Mura wawayimi na ghamana kona~teretere ma moyamoyakimi na gisina kona~teretere. ³Ana~nekiibau na iyavo kava kovinesi da mane ita~kavari ita~nae ku Jerusalem na vivaghina pepana ana~girumi kubiisi, ana~veresi ma ana~vonatawesi. ⁴Mikeda ita~biibai da taku yavata kata~nae na vaghina, ani~kaeturanesi kana~nae.

Aviyavisina Pol ina~berai.

⁵Ana~nae ku Masedoniya dobuna ma muriyai ana~pisi kurimi, iyamna aku biga emakamakai da Keresiyana damsi Masedoniya kamoni ana~rugenarisi.ⁿ ⁶Muriyai ana~pisi na gwabimiyai tamakai mara gisina gurina, mikeda kwamra sago. Ma koni~tamiineku da mike nae ana~kayowei boni na ana~nae. ⁷Wekarakava ata~pisi kurimi na mara tupona kava gwabimiyai kata~makai. Tuna ke ata~kayokayowei, aku kayowana da mara gurina katamakii patapata. Mikeda Bada ini~vaghinei na nakanani ina~tupuwa.

⁸Ma Epesas kwanatuna kamoni ana~makamakai da yaba kana ku mara, tuna Pentikos marana,^o ⁹iyamna weni dobunai taraboga biibiina apanani da ana~dima ma ani~beyebejena. Ma nani kamoni na vikawapata irakata.

^k 15:54 Isa 25:8 ^l 15:55 Hos 13:14 ^m 16:1 Rom 15:25-26 ⁿ 16:5 Apos 19:21

^o 16:8 Lev 23:15-21; Deut 16:9-11; Apos 19:8-10

¹⁰Ma Timoti ina~nekiibau kurimi na kovi~kiikiwei ma kokoyagha bubuni da ke ini~nuwapoya, iyamna tuna Bada kubiine ebigabiga, taku nakanani.^p ¹¹Ke sago iyi tuna ina~kitaoruwei ma kovi~vitei da nuwanubiyai ina~baba da ina~vovirame kuriku, iyamna taku aikoyakoyagha da tuna ma varevaresita viya yavata ina~nekiibau.

¹²Wekarakava varesita Apolos ani~sisiyei. Mara nonowa avonavonei da varevaresita viya yavata ita~nae kurimi, ma ke ita~kayokayowei da wekarakava ita~nae. Taraboga ina~panani na vaghina, ina~nae kurimi.

Sisiya turina.

¹³Matami ekita, ami nota erakata God kurina ma komiirikikina, maghitepami etora ma kovi~rewapana. ¹⁴Ma aviyavisina peyarina kona~beraberi na nuwaviina yavata.

¹⁵Sitepanas ina rakaraka yavata koakovisi, ti na Akeya dobuna kamoni ivi~nao ivi~Keresiyana, ma ivere meyesi da God ina wawaya kubiisi ebigabiga. Varevaresiku, ainowi kurimi^q ¹⁶da wawaya weni nakanani na i vibadana kokivini ma iyavo kava yavata ebigabiga bade kovopepetisi.

¹⁷Tami kegha kubiine avi~nuwabiibii kirakai da Sitepanas, Potunatas ma Akaikas ipisi da tami epayanimi. ¹⁸Ma ikikava nuwabiibai iveremi, nakanani nuwabiibai ivereku. Wawaya weni totomowisi nakanani na kati~gheghenisi.

¹⁹Eisiya dobuna^r kamoni vitumaghana damsi kwanatu nununai ivi~kiikiiwemi. Akwila da Pirisera ma vitumaghana damsi i numiyai mara nonowa ikiidaburana na peyarisi Bada avanai, ivi~kiikiiwa kirakiiyemi.^s ²⁰Ma bade Keresiyana varevaresita kudubisi weni dobunai ikiikiiwemi.

Ma tami kamomiyai kovi~kiikiiwavivirana Bada avanai.

²¹Weni vikiikiiwina taku mani imakuwai agirugirumi, “Taku Pol, aikiikiiwemi.”

²²Iyavo kava Bada kurina ke ita~vivinuwaviina, God inimagisi.

Maranatha!^t O, Bada kepisi! ²³Ainowi Bada Yesu kurina da ina agabiibai gwabimiyai ina~makai.

²⁴Yesu Keriso avanai aku nuwaviina avonavonatawei peyari kurimi.

^p 16:10 1Kor 4:17 ^q 16:15 1Kor 1:16 ^r 16:19 Rorova mara katamaninai Rome damsi dobu sago ivi~vavei Eisiya. Ma karako nani dobuna kana vava Turkey. ^s 16:19 Apos 18:2
^t 16:22 Weni sisiyina na Hibru damsi gamosiyai. Pol ina kayowana da Bada Yesu Keriso yaghiyaghina inavovira ku dobu.